

Municipiul Cahul (Republica Moldova) | PROFIL 2023

INDICATORII DE
GUVERNANȚĂ A
MIGRAȚIEI
LA NIVEL LOCAL



Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM). Denumirile folosite și prezentarea materialului în raport nu presupun exprimarea unei opinii din partea OIM cu privire la statutul juridic al unei țări, teritoriu, oraș sau zone, sau al autorităților sale, sau cu privire la frontierele sale.

OIM respectă principiul că migrația umană și ordonată aduce beneficii migranților și societății. În calitate de organizație interguvernamentală, OIM acționează împreună cu partenerii săi din comunitatea internațională pentru: a asista în rezolvarea provocărilor operaționale ale migrației; a crește nivelul de înțelegere a problemelor legate de migrație; a încuraja dezvoltarea socială și economică prin intermediul migrației; și a susține demnitatea umană și bunăstarea migranților.

În timp ce au fost depuse eforturi pentru a verifica acuratețea acestor informații, nici Economist Impact, nici afiliații săi nu poartă nicio responsabilitate sau răspundere pentru utilizarea acestor informații.

Editor: Organizația Internațională pentru Migrație
17 route des Morillons
Căsuța poștală 17
1211 Geneva 19
Elveția
Tel.: +41 22 717 9111
Fax: +41 22 798 6150
Email: hq@iom.int
Internet: www.iom.int

Cercetare și analiză de către

**ECONOMIST
IMPACT**

Citat obligatoriu: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), 2023. *Indicatorii de guvernare a migrației la nivel local – Municipiul Cahul (Republica Moldova) Profil 2023*. OIM, Geneva.

ISBN 978-92-9268-723-6 (PDF)

© OIM 2023



Unele drepturi rezervate. Această lucrare este disponibilă sub licența [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 IGO License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode) (CC BY-NC-ND 3.0 IGO).*

Pentru specificații suplimentare a se vedea [drepturile de autor și termenii de utilizare](#).

Această publicație nu va fi utilizată, publicată sau redistribuită în scopuri destinate sau direcționate în principal către un avantaj comercial sau compensare bănească, cu excepția scopurilor educaționale, de ex., pentru a fi inclusă în manuale.

Permisuni: Cererile pentru utilizare comercială sau alte drepturi și licențiere vor fi depuse la publications@iom.int.

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

Municipiul Cahul (Republica Moldova) | PROFIL 2023

INDICATORII DE GUVERNANȚĂ A MIGRAȚIEI

LA NIVEL LOCAL

CUPRINS

OBIECTIV // 6

INTRODUCERE // 7

CADRUL CONCEPTUAL // 10

SUMAR // 12

CONTEXT // 15

CONSTATĂRI PRINCIPALE // 22

DUPĂ EVALUAREA MGI // 38

SURSE PRINCIPALE // 39

ANEXE // 44

OBIECTIV

- 1 Susținerea autorităților locale pentru realizarea unui bilanț al inițiativelor în domeniul migrației pe care le au în vigoare.
- 2 Promovarea dialogului privind migrația între guvernele naționale și autoritățile locale.
- 3 Sprijinirea autorităților locale pentru facilitarea învățării reciproce, împărțind provocările comune și identificând soluții potențiale.

„Urbanizarea rapidă continuă să transforme peisajul demografic al multor țări din întreaga lume. Orașele găzduiesc deja majoritatea migranților internaționali, conduși de oportunități, precum și de necesitate, iar autoritățile locale devin lideri în găsirea de soluții creative pentru schimbarea socială rapidă, sprijinind comunitățile prin inovare¹.”

¹ António Vitorino, Director General al OIM, Raport la cea de-a 109-a sesiune a Consiliului OIM (noiembrie 2018).

INTRODUCERE

Indicatorii de guvernare în domeniul migrației²

Necesitatea de a maximiza oportunitățile și de a face față provocărilor pe care le aduce mobilitatea a fost recunoscută odată cu includerea migrației în Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și prin adoptarea Pactului Global pentru o Migrație sigură, ordonată și reglementată.³ Încorporarea țintei 10.7 în Agenda 2030 a creat necesitatea definirii „politicilor de migrație planificate și bine gestionate”. Acesta este motivul pentru care, în 2015, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) a elaborat Cadrul de guvernare în domeniul migrației (MiGOF). Acest cadru oferă o perspectivă concisă asupra unei abordări ideale care permite unui stat să determine de ce ar putea avea nevoie pentru a guverna migrația bine și într-un mod care se potrivește circumstanțelor sale. În același an, OIM, în colaborare cu Economist Impact, a elaborat Indicatorii de guvernare în domeniul migrației (MGI), un set de aproape 100 de indicatori care ajută statele să evalueze caracterul cuprinzător al structurilor lor de guvernare în domeniul migrației.

Indicatorii constituie un punct de plecare pentru angajarea guvernelor într-un proces consultativ care le permite să identifice domeniile care sunt bine dezvoltate și altele care ar beneficia de o dezvoltare ulterioară și, cel mai important, priorități care sunt în concordanță cu provocările și oportunitățile specifice cu care se confruntă țara dată.

MGI-urile sunt caracterizate de trei atribute fundamentale principale:

1. Procesul MGI este un exercițiu **voluntar**: MGI-urile se desfășoară în țări care au solicitat să facă parte din proces.
2. MGI-urile sunt **sensibile la specificul național**: MGI-urile recunosc diferitele provocări și oportunități ale fiecărui context și, prin urmare, nu propun o soluție unică, ci mai degrabă își propun să declanșeze o discuție asupra a ceea ce poate însemna o migrație bine guvernată.
3. MGI-urile constituie un **proces**: Procesul MGI nu este un instrument static de colectare a datelor despre cadrele de migrație ale țărilor. Este mai degrabă primul pas al unui exercițiu dinamic care le poate permite guvernelor să identifice domeniile politicii lor de migrație care necesită o dezvoltare suplimentară sau care ar putea beneficia de consolidarea capacităților.

Indicatorii de guvernare în domeniul migrației: de la național la local

Rolul orașelor și municipalităților în guvernarea migrației⁴ a crescut semnificativ în ultimele decenii, având în vedere ritmul rapid al urbanizării și importanța orașelor ca destinații pentru toate formele de migrație și strămutare. Cercetătorii, factorii de decizie și agențiile internaționale de dezvoltare au evidențiat cu toții rolul crucial al orașelor și municipalităților, atât în ceea ce privește acomodarea migranților, cât și în formularea de răspunsuri durabile la problemele legate de migrație.

Rolul guvernelor locale, nu numai în gestionarea migrației la nivel local, ci și în realizarea dimensiunilor urbane ale Agendei 2030, a fost recunoscut în Noua Agendă Urbană la Conferința Habitat III de la Quito (Ecuador), Pactul Global pentru Migrație și Call to Local Action, pentru a menționa câteva.

² Toți termenii utilizați în raport sunt definiți în *Glosarul OIM privind migrația* (2019).

³ „Pactul Global este primul acord negociat interguvernamental, pregătit sub auspiciile Națiunilor Unite, care acoperă toate dimensiunile migrației internaționale într-o manieră holistică și cuprinzătoare. Este un document neobligatoriu care respectă dreptul suveran al statelor de a determina cine intră și rămâne pe teritoriul lor și demonstrează angajamentul față de cooperarea internațională în materie de migrație. Prezintă o oportunitate semnificativă de a îmbunătăți guvernarea migrației, de a aborda provocările asociate cu migrația de astăzi și de a consolida contribuția migranților și a migrației la dezvoltarea durabilă.” Mai multe informații sunt disponibile aici.

⁴ „Guvernarea migrației” se referă la sistemul de instituții, cadre juridice, mecanisme și practici care vizează reglementarea migrației și protejarea migranților. Este folosită aproape ca sinonim al termenului „managementul migrației”, deși acesta din urmă este uneori folosit și pentru a se referi la actul restrâns de reglementare a circulației transfrontaliere la nivel de stat.

Pentru a sprijini discuția dintre nivelurile de guvernare cu privire la guvernarea migrației, OIM a adaptat MGI-urile⁵ la nivel local. MGI-urile locale încearcă să ofere o imagine mai cuprinzătoare a perspectivei guvernării migrației într-o țară juxtaponând o dimensiune locală cu evaluările naționale ale MGI. **MGI-urile locale** se bazează pe un set de aproximativ 80 de indicatori care ajută autoritățile locale să facă un bilanț al strategiilor sau inițiativelor locale de migrație în vigoare și să identifice bunele practici, precum și domeniile cu potențial de dezvoltare ulterioară.

Scopul exercițiului este de a stimula dialogul privind migrația între guvernele naționale și autoritățile locale și de a le permite autorităților locale să învețe unele de la altele prin discutarea provocărilor comune și identificarea potențialelor soluții.

În timp ce MGI-urile locale păstrează atributele MGI-urilor naționale, ele sunt, de asemenea, ancorate în noțiunea că orașele și autoritățile locale au capacități, competențe și valoare adăugată diferite atunci când vine vorba de guvernarea migrației. Prin urmare, a fost adaptată metodologia pentru a reflecta faptul că gradul de autonomie fiscală și politică a orașelor participante influențează tipul de guvernare în domeniul migrației în care acestea se pot angaja practic și legal. În plus, au fost adăugați noi indicatori ai nivelului de autonomie și capacități pentru a da un anumit context rezultatelor evaluării.

Având în vedere diferențele evidențiate între MGI-urile la nivel național și local, scopul MGI-urilor locale este acela de a fi un instrument pe care autoritățile guvernamentale să-l folosească pentru a arunca o privire introspectivă asupra măsurilor pe care le-au implementat pentru a gestiona migrația, precum și pentru a-și împărtăși experiențele. În plus, MGI-urile locale recunosc că bunele practici pot lua forme diferite în funcție de diviziunea competențelor între autoritățile locale și naționale. Prin urmare, analiza MGI-urilor locale nu trebuie interpretată ca o invitație la schimbarea diviziunii competențelor, ci mai degrabă să fie înțeleasă ca un catalizator pentru deschiderea dialogurilor cu privire la ceea ce orașele pot face cu privire la migrație în cadrul mandatului lor. O imagine cuprinzătoare a guvernării migrației poate fi surprinsă doar analizând diferitele niveluri de guvernare.

Profilul MGI local al municipiului Cahul a fost revizuit, finalizat și validat cu sprijinul și colaborarea autorităților publice locale, a subdiviziunilor teritoriale ale instituțiilor naționale situate în Cahul, a părților interesate non-guvernamentale de la nivel local, precum și cu aportul consistent al autorităților administrative publice centrale ale Republicii Moldova.

Acest raport este rezultatul implementării MGI-urilor locale în municipiul Bălți (Republica Moldova). Acest profil rezumă exemple cheie de domenii bine dezvoltate, precum și domenii cu potențial de dezvoltare în continuare a guvernării migrației locale. Acest raport este completat de Profilurile naționale privind MGI din 2018⁶ și 2021,⁷ precum și de Profilul local privind Bălți⁸ realizat în paralel în municipiul Cahul.

⁵ Indicatorii de guvernare în domeniul migrației au fost elaborați în 2015 de OIM în colaborare cu Economist Impact.

⁶ Accesați Profilul național succint al MGI pentru anul 2018.

⁷ Accesați a doua ediție a Profilului național al MGI pentru anul 2021.

⁸ Accesați Profilul local al MGI al municipiului Bălți pentru anul 2023.

CADRUL CONCEPTUAL

MiGOF

Cadrul de Guvernanță al Migrației al OIM (MiGOF) stabilește elementele esențiale pentru a sprijini migrația planificată și bine gestionată. Acesta urmărește să prezinte într-un mod consolidat, coerent și cuprinzător un set de trei principii și trei obiective care, dacă sunt respectate și îndeplinite, ar garanta că migrația este umană și ordonată și aduce beneficii migranților și societății.

PRINCIPII

1. **Respectarea** standardelor internaționale și a drepturilor migranților.
2. **Formulează** politica utilizând dovezi și abordarea „întregului guvern”.
3. **Implică** parteneri pentru a aborda migrația și aspectele conexe.




OBIECTIVE

1. **Promovarea** bunăstării socioeconomice a migranților și a societății.
2. **Abordarea eficientă** a dimensiunilor mobilității ale crizelor.
3. **Asigurarea faptului** că migrația are loc în mod sigur, ordonat și demn.

La baza




MGI

CE REPREZINTĂ

-  Un set de indicatori care oferă perspective asupra pârghiilor de politici pe care țările le pot utiliza pentru a-și consolida structurile de guvernanță în domeniul migrației
-  Un instrument care identifică bunele practici și domeniile care ar putea fi dezvoltate în continuare
-  Un proces consultativ care promovează dialogul privind guvernanța migrației prin clarificarea modului în care ar putea arăta „migrația bine guvernată” în contextul Țintei Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) 10.7 și implementării Pactului Global pentru Migrație*

Care susține măsurarea

CE NU REPREZINTĂ

-  Nu este un clasament al țărilor
-  Nu evaluează impactul politicilor
-  Nu este prescriptiv



Notă: „Pactul Global este formulat într-un mod compatibil cu Ținta 10.7 al Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, în cadrul căruia statele membre s-au angajat să coopereze la nivel internațional pentru a facilita o migrație sigură, ordonată și reglementată.”

MGI-urile locale sunt compuse din aproximativ 80 de indicatori grupați în cele șase dimensiuni diferite ale guvernării migrației care se bazează pe categoriile MiGOF:⁹



DREPTURILE
MIGRANȚILOR
PAGINA 23

Indicatorii din această categorie analizează măsura în care migranții au acces la anumite servicii sociale, cum ar fi sănătatea, educația și securitatea socială. Ei examinează, de asemenea, măsurile pentru a asigura integrarea și accesul la muncă.



ABORDAREA
ÎNTEGRATĂ
A GUVERNĂRII
PAGINA 26

Indicatorii din această categorie evaluează cadrele instituționale ale orașelor, municipalităților sau statelor pentru migrație. Acest domeniu examinează, de asemenea, existența strategiilor de migrație în concordanță cu obiectivele de dezvoltare, precum și transparența și coerența instituțională în managementul migrației.



PARTENERIATE
PAGINA 29

Indicatorii din această categorie se concentrează pe eforturile orașelor, municipalităților sau statelor de a coopera în probleme de migrație cu guvernul național, precum și cu alte orașe și actori neguvernamentali relevanți, inclusiv organizațiile societății civile și sectorul privat.



BUNĂSTAREA
MIGRANȚILOR
PAGINA 31

Indicatorii din această categorie evaluează inițiativele orașelor, municipalităților sau statelor în ceea ce privește mobilitatea internațională a studenților, accesul la piața muncii și condițiile decente de muncă pentru lucrătorii migranți. Aspectele legate de implicarea diasporei și remitențele migranților sunt, de asemenea, incluse în acest domeniu.



DIMENSIUNEA
DE MOBILITATE
A CRIZELOR
PAGINA 33

Indicatorii din această categorie examinează tipul și nivelul de pregătire a orașelor, municipalităților sau statelor de a face față unor aspecte ale crizelor de mobilitate. Întrebările se concentrează pe procesele existente pentru cetățeni și apatrizi în legătură cu dezastrelor și schimbările climatice, mai ales dacă asistența umanitară este disponibilă pentru migranți și cetățeni.



MIGRAȚIA SIGURĂ,
ORDONATĂ ȘI
REGLEMENTATĂ
PAGINA 35

Indicatorii din această categorie analizează abordările orașelor, municipalităților sau statelor cu privire la siguranța migranților, precum și politicile de returnare și reintegrare și lupta împotriva traficului de persoane.

⁹ Consiliul OIM, *Cadrul de guvernare a migrației*, a 106-a sesiune, C/106/40 (4 noiembrie 2015).



SUMAR

REZUMATUL CONSTATĂRILOR

Drepturile migranților

Migranții din municipiul Cahul au acces la servicii de sănătate finanțate de guvern și la învățământul primar și secundar public pe baza prevederilor la nivel național. Ordinul Ministerului Sănătății nr. 143 (2023) prevede ca o gamă largă de servicii medicale să fie oferite gratuit pentru beneficiarii de protecție temporară. În ceea ce privește educația, migranții minori (cu vârsta sub 18 ani) care au reședința legală în Republica Moldova au același acces la educație ca și copiii moldoveni conform Legii nr. 274/2011 privind integrarea străinilor. În plus, migranții cărora li s-a acordat protecție internațională sau azil politic în Republica Moldova au acces la locuințe sociale prin programele naționale de integrare.

Centrul de Integrare pentru străini din cadrul Direcției regionale Sud (CISS) înființat la Cahul în 2017, în subordinea Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) (fostul Birou pentru Migrație și Azil, BMA), servește ca birou local de informații despre migrație și oferă servicii de integrare migranților din municipiu. Pentru migranți de CISS, Primăria Municipiului Cahul și Consiliul Municipiului Cahul sunt asigurate cursuri de limbă, integrare și activități extracurriculare. IGM are acorduri semnate cu Centrul de drept al Avocaților, reprezentanții teritoriali ai acestuia activează ca unități de suport în consiliere juridică, informare, instruire.¹⁰

Stabilirea unor mecanisme locale pentru a oferi migranților servicii juridice sau consiliere, elaborarea unei politici și campanii de combatere a crimelor motivate de ură, xenofobie și excludere, promovarea integrării și angajării moldovenilor expatriați și a refugiaților din Ucraina în dezvoltarea locală, iar măsurile de ajutorare a celor care doresc să emigreze sunt considerate domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară.

Abordarea integrată a guvernării

Autoritățile de nivel central din Republica Moldova sunt responsabile pentru elaborarea programelor/strategiilor naționale de migrație, în timp ce autoritățile locale au responsabilitatea principală de a aplica strategiile adoptate. IGM este responsabil pentru migrația, azilul, apatridia, readmisia și integrarea străinilor.

CISS operează o linie fierbinte în Cahul pentru a furniza informații migranților și refugiaților și oferă broșuri în mai multe limbi (română, ucraineană, rusă, engleză, franceză) pe diverse subiecte legate de migrație, cum ar fi drepturile migranților. În plus, în coordonare cu OIM, autoritățile locale în Cahul operează un centru de informare (2022), care consiliază și asistă refugiații, resortisanții țărilor terțe și cetățenii moldoveni.

Formularea unei viziuni de strategie de migrație definită într-o planificare locală și/sau documente programatice și implicarea autorităților locale în colectarea, utilizarea și publicarea datelor despre migrație, precum și stabilirea unui mecanism de coordonare la nivel local privind problemele migrației sunt considerate domenii cu potențial de dezvoltare.

Parteneriate

Primăria Municipiului Cahul colaborează cu Asociația „Cahuleni reUniți” – pe probleme legate de diaspora și a făcut eforturi politice pentru a implica organizațiile societății civile în elaborarea politicilor. Municipiul cooperează în probleme de migrație cu agențiile Națiunilor Unite, de exemplu, prin operarea centrului de informare din Cahul cu OIM și prin colaborare în conducerea Forumului de coordonare local de la Cahul, cu Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR).

¹⁰ Informație prezentată de IGM la solicitare, 31 iulie 2023.

Municipiul Cahul nu are programe bilaterale de cooperare interurbană în interiorul Republicii Moldova sau la nivel internațional pe probleme legate de migrație. Stabilirea unor mecanisme de interacțiune formală și durabilă cu diaspora și asociațiile migranților, sectorul privat sau partenerii sociali în elaborarea politicilor și strategiilor locale este un alt domeniu cu potențial de dezvoltare.

Bunăstărea migranților

Ca răspuns la creșterea numărului de refugiați ucraineni sosiți în Cahul începând din februarie 2022, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a implementat măsuri în municipiu pentru a ajuta refugiații să se angajeze. De exemplu, în martie 2022, ca derogare de la regula generală, aceasta a direcționat refugiații către locurile de muncă, fiind promovată măsura prin Comisia pentru Situații Excepționale ca măsură de suport.

Stabilirea programelor formale la nivel local pentru promovarea recrutării etice a lucrătorilor migranți este un domeniu de îmbunătățire ulterioară. În plus, nu există evaluări care să monitorizeze cererea de imigranți pe piața locală de muncă sau efectele emigrației pe piața locală de muncă și există puține oportunități locale de validare și certificare a aptitudinilor/competențelor dobândite în străinătate. Furnizarea de sprijin pentru abilitarea economică pentru operațiunile micilor întreprinderi, măsurile de promovare a recrutării etice a migranților și proiectele de dezvoltare a comunității locale care susțin infrastructura socială sunt considerate domenii cu potențial de dezvoltare.

Dimensiunea de mobilitate a crizelor

Există sisteme de comunicații pentru primirea și distribuirea informațiilor în timpul crizelor operate de Comisia pentru Situații Excepționale (CSE) Cahul și Direcția Situații Excepționale Cahul. În februarie 2022¹¹ CSE Cahul a înființat o Celulă de Criză pentru a gestiona fluxul de refugiați ucraineni și, la momentul scrierii acestui raport, aceasta este încă operațională.

Cadrul de gestionare a situațiilor excepționale din Cahul include măsuri generale pentru a oferi asistență populației în timpul crizelor, dar nu conține măsuri de asistare a migranților. Elaborarea unei politici de mediu/schimbări climatice care să ia în considerare mobilitatea umană și includerea măsurilor în strategiile de recuperare privind reîntegrarea populațiilor strămutate sunt considerate domenii cu potențial de dezvoltare.

Migrația sigură, ordonată și reglementată

Municipiul Cahul a facilitat mobilitatea ordonată a refugiaților ucraineni prin înființarea Celulei de criză Cahul. Atât timp cât a fost operațională din februarie 2022 până în martie 2023, Celula a coordonat toate aspectele gestionării fluxului de refugiați, cum ar fi locuințele, distribuția alimentelor și asistența medicală.

Autoritățile locale cooperează cu Grupul de lucru pentru mijloace de trai și incluziune, înființat în 2022 de Guvernul Republicii Moldova și Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR) pentru a facilita sosirea populațiilor de refugiați aflate sub jurisdicția Congresului Autorităților Locale din Moldova.

Implementarea sistematică a programelor de instruire a funcționarilor publici și a polițiștilor din Cahul pe probleme legate de populațiile migrante și drepturile acestora, precum și implementarea măsurilor de combatere a exploatării prin muncă sunt considerate domenii cu potențial de dezvoltare.

¹¹ Mai multe informații despre Celula de Criză sunt disponibile în acest articol din *Provincial*.



CONTEXT

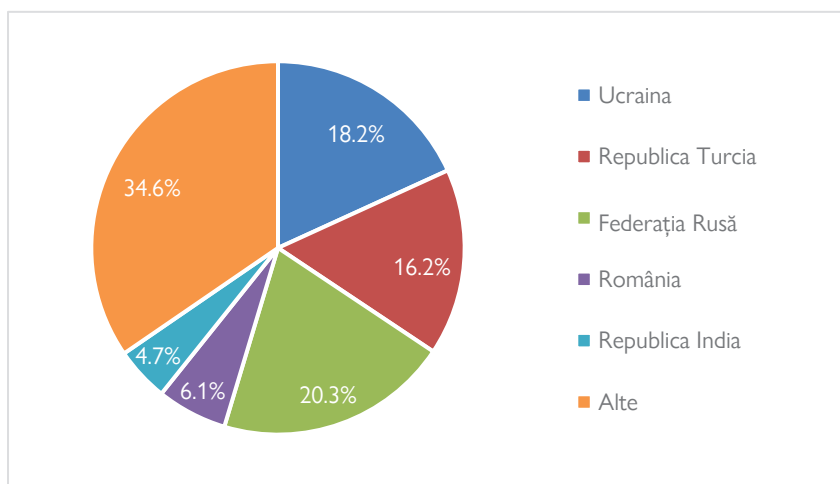
Tendențele migrației

În Republica Moldova există două metode distincte de estimare a migrației. Prima metodă se concentrează pe migrația internațională¹² și este aplicată de Biroul Național de Statistică (BNS) folosind datele de trecere a frontierei furnizate de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF). A doua metodă, pe de altă parte, se bazează pe migrația autorizată¹³ și este calculată pe baza datelor furnizate de Agenția Servicii Publice (ASP). Datele privind imigrația în această abordare sunt prezentate folosind datele de la Inspectoratul General pentru Migrație (IGM)¹⁴ privind permisele de ședere eliberate străinilor.

În consecință, BNS a estimat că în Moldova erau 68.356 de imigranți internaționali în 2021 (65.171 în 2020), reprezentând 2,6 la sută (2,5 la sută în 2020) din totalul populației (BNS, 2022). BNS nu furnizează statistici cu privire la numărul de imigranți din municipiul Cahul, dar indică numărul de imigranți din raionul Cahul în 2020 de 2.279 persoane, reprezentând 2,7 la sută din populația raionului (*ibid.*)¹⁵

Potrivit datelor IGM, până la sfârșitul anului 2021 erau 21.933 de imigranți în țară, estimat în baza abordării migrației autorizate. Din acest număr 20.229 de persoane dețin permise de ședere, dintre care 7.818 dețin permise de ședere permanentă și 12.411 dețin permise de ședere temporară.

Figura 1. Principalele țări de origine ale imigranților care sosesc în Moldova (2022)



Sursa: Biroul Național de Statistică al Moldovei.

Datele IGM arată că în 2022 în Republica Moldova au intrat 5.928 de imigranți (4.186 în 2021) (vezi Figura 1 pentru distribuția naționalităților).¹⁶ Conform Profilului migrațional extins pentru anii 2017-2021 al BMA, în 2021 64 procente dintre ei erau bărbați. În plus, 60 procente dintre imigranți dețin studii medii de specialitate, studii superioare sau au diplome științifice. Principalele motive pentru sosirea lor sunt oportunitățile de muncă sau de reîntregire cu familia, care reprezintă aproximativ 80 procente dintre imigranți (Ministerul Afacerilor Interne, 2022a, 2023). Un număr total de 97 de imigranți au sosit în raionul Cahul în

¹² Emigranți – persoane care emigrează în străinătate pe o perioadă de cel puțin 12 luni. Emigrația este acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul Republicii Moldova încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul țării pe o perioadă de cel puțin 12 luni. Imigranți – persoane care imigrează în Republica Moldova pe o perioadă de cel puțin 12 luni. Imigrația este acțiunea prin care o persoană își stabilește reședința obișnuită pe teritoriul unui stat pe o perioadă de cel puțin 12 luni, după ce anterior și-a avut reședința obișnuită într-un alt stat, vedeți aici.

¹³ Emigranți – persoane care și-au retras viza de ședere și au declarat emigrație pe termen lung sau permanentă din țară, cunoscută în țară ca emigrație permanentă. Imigranți – străini (inclusiv apatrizii) care au reședința în Republica Moldova cu permise de ședere valabile, Raport analitic al Profilului migrațional extins al Republicii Moldova, pentru anii 2017-2021. Vedeți: Ministerul Afacerilor Interne, 2022a.

¹⁴ În ianuarie 2023, Biroul Migrație și Azil al Republicii Moldova (BMA) a fost reorganizat în Inspectoratul General pentru Migrație (IGM).

¹⁵ Raionul Cahul include municipiul Cahul precum și mai multe localități de dimensiuni mai mici.

¹⁶ Biroul Național de Statistică al Moldovei, Imigranți după țara de emigrație, anii și scopul sosirii (2021).

2022 (129 în 2021), 45 de femei, 52 de bărbați; 65 din cei 97 de imigranți locuiesc în mediul urban, adică în municipiul Cahul.¹⁷

Bilanțul migratoriu negativ în Republica Moldova, estimat de BNS, a crescut în 2021 cu -45.413 persoane (-7.196 persoane în 2020).¹⁸ În anul 2021 numărul emigranților înregistrați a fost de 113.769, fiind estimat la 4,4 la sută din populația cu reședință obișnuită¹⁹ (în 2020 au emigrat din țară 72.367²⁰ persoane, reprezentând 2,8 la sută din populația țării (BNS, 2022), în scădere față de nivelul din 2019 care a fost de 153,286 (*ibid.*)). Republica Moldova are una dintre cele mai ridicate rate de emigrație din lume, fapt care a determinat populația teritoriului controlat de guvern să scadă de la 3,3 milioane la 2,8 milioane între recensămintele din 2004 și 2014 (BNS, 2017). OIM estimează că mai mult de un sfert dintre cetățenii moldoveni locuiesc în afara țării.

Conform estimărilor BNS, în anul 2020 din raionul Cahul au emigrat 2.535 de persoane, în scădere de la 5.325 în 2019 și reprezentând 3% din populația raionului (BNS, 2022).²¹

În 2021, 1.103 de migranți interni au sosit în raionul Cahul, în timp ce 1.189 de migranți interni au părăsit raionul. De asemenea, în 2021, în Moldova erau 46.919 migranți interni, date bazate pe schimbările de domiciliu.²² Bilanțul migrației interne este pozitiv în municipiul Cahul și negativ în localitățile rurale ale raionului (BNS, 2022: 41-43).

Datele privind emigrarea autorizată arată că, în 2022, 3.271 de emigranți au părăsit Republica Moldova (1.618 bărbați, 1.653 femei). De remarcat, acest număr se referă la emigranții moldoveni care și-au schimbat domiciliul permanent în străinătate, ceea ce reprezintă o mică parte din celelalte categorii de emigranți moldoveni. Principalele țări de destinație au fost Germania, Rusia, Statele Unite ale Americii și Israel.²³

Imigrația în Moldova a fost neglijabilă din 1991 până în 2022, când războiul din Ucraina a determinat un număr mare de ucraineni să intre în țară (ÎCNUR, 2022a). În perioada februarie 2022 – iulie 2023, un număr de 880.976 de persoane au intrat în Republica Moldova prin sectorul de frontieră moldo-ucrainean (de menționat că pe toate sectoarele de frontieră în această perioadă în Republica Moldova au intrat peste 2.400.000 cetățeni străini). O parte din cei care au intrat prin sectorul de frontieră moldo-ucrainean au rămas temporar în țară, la sfârșitul lunii iulie 2023 în Republica Moldova erau 93.154 refugiați (85.755 cetățeni ucraineni, 7.399 cetățeni ai altor state). Dintre refugiați 45.805 erau minori sub 18 ani și 47.349 adulți.²⁴

IGM raportează că în perioada 1 martie – 31 iulie 2023 15.700 persoane au parcurs procedura de preînregistrare pentru protecție temporară, 9.619 documente de identitate eliberate beneficiarilor de protecție temporară (inclusiv 3204 minori). Din totalul celor documentați 7.002 erau cetățeni ucraineni, respectiv 3.412 cu drept de ședere permanentă, 3.590 cetățeni ucraineni cu drept de ședere provizorie. La 31 iulie 2023 în sistemul de azil au fost înregistrate 1.599 persoane: 199 refugiați, 308 beneficiari de protecție umanitară, 1.092 solicitanți de azil.²⁵

¹⁷ În raionul Cahul exista o singură așezare urbană – Cahul. Biroul Național de Statistică al Moldovei, Statistica teritorială, 2022, pag. 9.

¹⁸ 2020 nu este un an tipic, fiind anul pandemiei de Covid, în 2019 bilanțul migratoriu negativ a fost de – 37093.

¹⁹ Consultați pagina web a BNS privind [migrația internațională pe grupe de vârstă, medii și sexe, 2014-2021](#).

²⁰ Aceasta se referă la numărul cetățenilor moldoveni care au părăsit Republica Moldova numai în 2020 (pe baza metodologiei pentru reședință obișnuită, adică absența lor din Moldova de cel puțin 12 luni).

²¹ Nu sunt disponibile date despre sex, vârstă sau țară de destinație.

²² Datele nu sunt dezagregate în funcție de sex sau vârstă și nu există date privind stocurile de migrație interne. Vedeți: BNS, 2022.

²³ Biroul Național de Statistică al Moldovei, [Emigranți pe an, țara de destinație, sex și grupă de vârstă](#) (2021).

²⁴ IGM, Date statistice privind numărul de persoane străine care au intrat în RM în perioada 24 februarie 2022 – 23 iulie 2023, prezentate pentru raport la solicitare la 31 iulie 2023. Sectoarele de frontieră sunt: moldo-ucrainean, moldo-român, aerian.

²⁵ IGM, [Statistica săptămânală](#).

Potrivit ÎCNUR, 2022 Republica Moldova avea 105.374 de refugiați sub mandatul ÎCNUR și 3.620 de solicitanți de azil, față de 349 și, respectiv, 56 în 2021.²⁶

Nu au fost disponibile date publice cu privire la numărul de migranți moldoveni care se întorc în Cahul de la BNS²⁷ sau din alte surse relevante (OIM, 2021).

Structura administrativă

Teritoriul Republicii Moldova este organizat, sub aspect administrativ, în unități administrativ-teritoriale pe niveluri: satele (comunele) și orașele (municipiile) constituie nivelul întâi, raioanele, municipiul Chișinău și municipiul Bălți constituie nivelul al doilea, iar unitatea teritorială autonomă Găgăuzia are un nivel special de administrare. Satul este o unitate administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală, comuna este o unitate administrativ-teritorială, alcătuită din două sau mai multe sate. Orașul este o unitate administrativ-teritorială în care majoritatea resurselor de muncă este ocupată în activități neagricole cu un nivel diversificat de dotare și echipare, unele orașe pot fi declarate municipii. Municipiul este o localitate de tip urban cu un rol deosebit în viața economică, social-culturală, științifică, politică și administrativă a țării, cu importante structuri industriale, comerciale și instituții din domeniul învățământului, ocrotirii sănătății și culturii (a se vedea Legea Parlamentului Republicii Moldova nr. 764 din 27 decembrie 2001). Raioanele și municipiile conțin atât orașe, cât și sate.^{28,29} Moldova este împărțită în 32 de raioane,³⁰ 13 municipii (inclusiv Cahul și Bălți)³¹ și 2 regiuni cu statut special.³²

Cele 32 de raioane și 2 municipii (Chișinău și Bălți) constituie al doilea nivel de autoritate locală. Aceste unități sunt împărțite în unități teritoriale de nivelul întâi (orașe și sate), care colaborează cu unitățile respective de nivelul doi în ceea ce privește bugetarea și alte aspecte financiare.³³

Potrivit articolului 59(1) din Legea 436 privind administrația publică locală (2006, ultima modificată 2022), organul deliberativ al administrației publice a municipiului Cahul este consiliul municipal; puterea executivă este primarul Cahulului. Primăria este definită ca o structură care asistă primarul în îndeplinirea atribuțiilor lor. Potrivit articolului 5, organele autorităților publice locale supuse autonomiei locale sunt consiliile ca organe deliberative și primarii ca executivi. Articolul 59 alin. (2) prevede că consiliul municipal coordonează funcționarea consiliilor așezărilor constitutive.

Municipiul Cahul este centrul raional Cahul, care are un consiliu raional separat, un consiliu municipal și o primărie a municipiului. Municipiul Cahul – punctul central al acestei evaluări MGI – este singura așezare urbană din raion.³⁴

²⁶ UNHCR, „Statistici privind refugiații: Moldova” (2022).

²⁷ Biroul Național de Statistică al Moldovei, Populație și Procese Demografice.

²⁸ Republica Moldova, Organizarea administrativ-teritorială a Moldovei (f.d.).

²⁹ Comitetul European al Regiunilor, Moldova (f.d.).

³⁰ Anenii Noi, Basarabeasca, Briceni, Cahul, Cantemir, Calarași, Causeni, Cimișlia, Criuleni, Donduseni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Hincești, Ialoveni, Leova, Nisporeni, Ocnita, Orhei, Rezina, Rîșcani, Singerei, Soroca, Șoldănești, Stefan Vodă, Strășeni, Taraclia, Telenești și Ungheni.

³¹ Bălți, Bender, Cahul, Ceadir-Lunga, Chisinau, Comrat, Orhei, Soroca, Strășeni, Tiraspol și Ungheni.

³² Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia și Transnistria.

³³ Republica Moldova, Organizarea administrativ-teritorială a Moldovei (f.d.).

³⁴ Consiliul raional Cahul, Pașaportul raionului (f.d.).

Competențe ale orașului municipiului Cahul

<p>Nivelul de descentralizare a autorităților locale</p>	<p>În 2012, Guvernul Republicii Moldova a publicat o Strategie Națională de Descentralizare, iar descentralizarea și asigurarea autonomiei locale sunt obiectivele Strategiei pentru Reforma Administrației Publice în Republica Moldova 2023-2030.^{35,36}</p> <p>Secțiunea 2, art. 14 din Legea 436 din 2006 privind administrația publică locală (modificată ultima dată în 2022) prevede că Consiliul Municipal Cahul are responsabilitatea pentru: stabilirea termenelor și modalităților de plată a impozitelor locale; administrarea proprietăților administrației publice locale și a serviciilor publice; luarea deciziilor privind infrastructura locală; crearea de instituții locale, companii și organizații neguvernamentale; cooperarea cu alte autorități locale pentru efectuarea de audituri interne, precum și cu autoritățile locale interne și străine; decide asupra propriei organigrame și salarii; și stabilirea statutului așezării. Alte competențe includ: luarea deciziilor privind bugetul local; asigurarea respectării egalității de gen în politici și decizii, aprobarea studiilor și programelor de dezvoltare socioeconomică și de altă natură, contribuția la ordinea publică și asistența socială, decizia privind înființarea de mediatori comunitari acolo unde există comunități de romi compacte sau mixte, alegerea specialistului pentru protecția copiilor și organizarea de consultări publice cu privire la deciziile locale.</p> <p>Potrivit articolului 5 ale aceleiași Legi, organele autorității publice locale supuse autonomiei locale sunt consiliile ca organe deliberative și primarii ca organe executive. Primăria este definită ca o structură care asistă primarul în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin. Articolul 6 alin. (3) prevede că, cu excepția cazului în care legea prevede altfel, nu există o poziție subordonată între autoritățile locale și centrale și între administrația de nivel unu și doi.</p>
<p>Competențele municipalităților în legătură cu migrația</p>	<p>În timp ce autoritățile locale – primarii și consiliile locale – nu sunt responsabile în mod specific de elaborarea politicilor de migrație,³⁷ ele joacă un rol în implementarea politicii de migrație la nivel local prin furnizarea de servicii publice publicului larg, inclusiv migranților. Ele oferă servicii sociale, asistență socială, locuințe și îngrijire medicală publicului larg, inclusiv migranților, deși Legea cu privire la administrația publică locală nu le atribuie în mod explicit competențe de elaborare a politicilor în legătură cu migrația.</p> <p>Articolul 29 din Legea 436 privind administrația publică locală îi încredințează pe primari să organizeze studii privind „serviciile sociale” și să elaboreze și să propună programe de dezvoltare a serviciilor sociale. Articolul 14 discută competențele consiliilor locale, inclusiv : construcția și întreținerea infrastructurii sociale și medicale, implementarea măsurilor de protecție și asistență socială,</p>

³⁵ Cancelaria de Stat a Moldovei, *Strategia Națională de Descentralizare* (2012).

³⁶ Cancelaria de Stat a Moldovei, *Aspecte privind reforma descentralizării, analizate în cadrul unei discuții publice* (2023).

³⁷ De remarcat, autoritățile locale fac parte din procesul de consultare a politicilor prin intermediul Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM).

asigurarea protecției drepturilor copilului, decizia privind înregistrarea persoanelor social vulnerabile care au nevoie de condiții de locuință îmbunătățite și înființarea și asigurarea funcționării instituțiilor caritabile de interes local. Legea nu menționează în mod explicit migrația ca un sector distinct de responsabilitate a administrației publice locale, cu toate acestea, migrații sunt acoperiți de legislația locală ca parte a populației generale.

Legile, strategiile și planurile legate de migrație sunt create la nivel național, întrucât elaborarea politicilor de migrație intră în competența guvernului național, așa cum se prevede în clauza O a articolului 4 din Legea 136 din 7 iunie 2017. Aspecte conexe, precum sănătatea și educația, nu sunt delegate la nivel local. Clauza C a aceleiași legi păstrează îngrijirea sănătății pentru Guvernul național, iar clauza G face același lucru pentru educație.

Hotărârea Guvernului nr. 808 (2022) cu privire la aprobarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru 2022-2025, atribuie responsabilitatea executării acestuia Ministerului Afacerilor Interne. Scopul principal al programului este de a facilita dezvoltarea unui sistem integrat de management al migrației, conturând patru obiective principale: reglementarea fluxurilor de migrație; consolidarea și ajustarea sistemului de azil și apatridie, implementarea și consolidarea mecanismelor de integrare a străinilor, și consolidarea capacității de răspuns a statului la afluxul crescut de oameni la frontiera de stat.

Agențiile care lucrează pe probleme de migrație la nivel local sunt subdiviziuni teritoriale ale instituțiilor naționale și nu sunt autorități locale. Printre acestea se numără Direcția regională Sud din municipiul Cahul a IGM, cunoscută drept Biroul pentru Migrație și Azil (BMA) până în ianuarie 2023 (autoritate administrativă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care asigură, în condițiile legii, implementarea politicilor statului în domeniile migrației, azilului, apatridiei și integrării străinilor, precum și a legislației relevante acestor domenii³⁸), subdiviziunea teritorială Cahul a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și subdiviziunea de sud a Poliției de Frontieră.^{39,40}

De asemenea Casele teritoriale de asigurări sociale, subdiviziuni structurale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale,⁴¹ sunt servicii publice desconcentrate, care prestează servicii de asigurări sociale și asigură deservirea populației la nivel teritorial, precum și agențiile și serviciile teritoriale ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu atribuții de organizare, desfășurare și dirijare a procesului de asigurare obligatorie de asistență medicală, incluse în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.⁴²

³⁸ Hotărârea nr. 16 din 11-01-2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrațiune.

³⁹ Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Subdiviziuni (f.d.).

⁴⁰ Poliția de Frontieră Sud (f.d.).

⁴¹ Consultați pagina web a Casei Naționale de Asigurări Sociale privind Casele Teritoriale de Asigurări Sociale.

⁴² Mai multe informații sunt disponibile pe pagina web a Compania Națională de Asigurări în Medicină.

	<p>Biroul pentru Relații cu Diaspora este organismul național care funcționează în subordinea Cancelariei de Stat și care coordonează politica legată de diaspora.⁴³</p>
<p>Mecanismele locale de finanțare și restricțiile privind utilizarea acestora</p>	<p>Articolul 6 din Legea 397 privind finanțele publice locale (2003, actualizată în 2021) prevede că bugetele locale (sat și oraș) primesc finanțare din: impozitul pe bunuri imobiliare; licențe de afaceri; impozitul pe venit din impozite cu amănuntul, locale și speciale; și venituri directe din imobilele proprii ale autorității. În plus, unele impozite pe venitul persoanelor fizice pot fi reținute de către autoritatea locală: în cazul satelor și orașelor, întreaga sumă este reținută de către autoritatea locală, în timp ce municipalitățile și orașele care sunt reședințe de district pot păstra 50 la sută. Alte surse de venit sunt transferurile generale și cu destinație specială de la bugetul de stat, granturile pentru susținerea bugetului local și granturile externe acordate pentru proiecte specifice.</p> <p>Articolul 11 ale aceleiași Legi prevede că banii din impozitul pe venitul persoanelor fizice care nu sunt reținuți la nivel local sunt transferați într-un fond național cu scopul de a susține autoritățile locale, care servește drept bază pentru transferurile cu scop general. Articolul 12 reglementează transferurile cu destinație specială și prevede că acestea finanțează: învățământul (preșcolar, primar, secundar general, special și complementar), infrastructura rețelei rutiere; competențe delegate la nivel local, investiții de capital și alte măsuri speciale. Fondurile cu destinație specială neutilizate în scopurile lor respective trebuie returnate la bugetul de stat sau vor fi deduse din următorul transfer anual cu destinație specială.</p>
<p>Participarea locală la formularea politicii de migrație</p>	<p>Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru 2022-2025,⁴⁴ se bazează pe Strategia de dezvoltare a afacerilor interne 2022-2030 a Ministerului Afacerilor Interne⁴⁵ și a înlocuit Strategia națională privind migrația și azilul 2011-2020. Programul a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne, cu contribuția Inspectoratului General pentru Migrație, inclusiv a subdiviziunilor sale teritoriale, dar documentul nu menționează altă participare locală la formularea politicii.</p> <p>Autoritățile locale fac parte din Comisia Guvernamentală de Coordonare a activităților în domeniul Migrației și Azilului a Republicii Moldova (înființată în 2010 și actualizat în 2018 și 2022)⁴⁶ și din Comitetul interinstituțional de coordonare în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării (înființat în 2017)⁴⁷ și participă, de asemenea, la procesul de consultare a politicilor prin Congresul Comunităților Locale din Moldova (CALM).⁴⁸</p>

⁴³ Biroul pentru Relații cu Diaspora.

⁴⁴ A se vedea Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, Hotărârea nr. 808 din 23 noiembrie 2022 privind aprobarea Programului de gestionare a fluxului migraționar, azilului și integrării străinilor pentru perioada 2022-2025, (2022).

⁴⁵ Vezi Hotărârea Guvernului nr. 658 din 23 septembrie 2022 privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a afacerilor interne pentru anii 2022-2030.

⁴⁶ Guvernul Republicii Moldova, Hotărârea nr. 947 din 03-10-2018 cu privire la constituirea Comisiei de coordonare a activităților în domeniul migrației și azilului.

⁴⁷ Guvernul Republicii Moldova, Hotărârea nr. 725 din 8 septembrie 2017 privind Mecanismul de coordonare a politicii de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării (2017).

⁴⁸ Congresul Comunităților Locale din Moldova (f.d.).



CONSTATĂRI

PRINCIPALE



1

RESPECTAREA STANDARDELOR INTERNAȚIONALE ȘI A DREPTURILOR MIGRANȚILOR

1.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Migranții din municipiul Cahul au acces la servicii de sănătate finanțate de guvern pe baza prevederilor la nivel național. Spitalul raional Cahul funcționează direct în subordinea Ministerului Sănătății (MS). Legea nr. 411 cu privire la ocrotirea sănătății (1995, amendată în 2023) stabilește competențele autorităților la nivel local, care includ numirea conducătorilor spitalelor locale, organizarea de campanii de conștientizare, asistență medicală, aprobarea și implementarea strategiilor și programelor locale de dezvoltare a serviciilor de asistență medicală și asigurarea programelor de asistență medicală, luând măsuri pentru salvarea vieții oamenilor în situații extremale, printre altele (art. 6).

Cetățenii străini și apatrizii cu reședință temporară care sunt angajați în câmpul muncii sau au reședința pentru reîntregirea familiei, studii sau activități umanitare, voluntare sau religioase, au aceleași drepturi și obligații în ceea ce privește asigurarea obligatorie de asistență medicală ca și cetățenii moldoveni, dacă tratatele internaționale nu indică altfel. Aceștia trebuie să plătească taxe anuale fixe sau contribuții individuale de asigurări medicale, așa cum se aplică cetățenilor Republicii Moldova. Cetățenii străini beneficiază, de asemenea, de asistență medicală de urgență prespitalicească gratuită, indiferent de statutul lor de asigurări medicale. Acest lucru este prevăzut de articolul 84 (3) din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor. De asemenea, potrivit articolului 19 din Legea nr. 274/2011 privind integrarea străinilor (2011, amendată în 2022), minorii migranți au dreptul la același nivel de acces la servicii medicale ca și minorii moldoveni, iar conform articolul 16 (2), beneficiarii de protecție internațională incluși într-un program de integrare obțin, pe parcursul desfășurării programului, statut de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.

Accesul beneficiarilor de protecție temporară la servicii medicale este reglementat de Ordinul Ministerului Sănătății nr. 143, privind Serviciile medicale prestate beneficiarilor de protecție temporară (2023). Acest ordin prevede că o gamă largă de servicii medicale este gratuită pentru persoanele strămutate din Ucraina la cererea persoanei respective sau la prima consultație. Totodată, Ordinul nr. 142/54 (2023) stabilește că înregistrarea se poate face la cererea persoanei sau la prima consultație, că persoană trebuie să locuiască în zona de care este responsabil medicul respectiv, iar dreptul la servicii medicale durează atâta timp cât și protecția temporară.⁴⁹

Minorii străini (sub 18 ani) care au reședința legală în Moldova au acces la învățământul obligatoriu (primar și gimnazial public), adică și în municipiul Cahul. Minorii care nu dețin toate actele necesare la momentul înmatriculării în instituția de învățământ sunt înregistrați cu obligarea prezentării acestora de către părinți sau reprezentantul legal în termen rezonabil, dar nu mai târziu de 2 luni de la data înregistrării. Minorii care au obținut protecție internațională beneficiază, la necesitate, pe durata unui an școlar, de un curs gratuit de inițiere în limba română în vederea integrării în sistemul de învățământ, organizat de autoritățile administrației publice locale. Astfel, accesul minorilor străini se bazează pe prevederile naționale prevăzute la articolul 19 din Legea nr. 274. Persoanele aflate sub protecție internațională sunt exceptate de la această cerință. Potrivit Ordinului nr. 178 (2022) al Ministerului Educației și Cercetării Republicii Moldova, minorii refugiați ucraineni au dreptul de școlarizare. Programul național privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea nr. 808 (2022), are ca obiectiv (nr. 4.3.3) „Asigurarea accesului la sănătate, educație, pe piața forței de muncă a persoanelor strămutate din

⁴⁹ Ambele ordine se referă în mod explicit la Hotărârea Guvernului nr. 21 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (2023).

Ucraina”, cu un termen limită pentru primul trimestru din 2024, precum și finanțare alocată de la bugetul de stat și de la autoritățile participante, inclusiv Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Cercetării.

Au existat, de asemenea, inițiative locale pentru a facilita accesul migranților la educație în municipiul Cahul, cum ar fi asigurarea unui mediu și infrastructură adecvate (acces la sălile din școli cu supraveghere și instrumente precum computere și internet) pentru copiii refugiați ucraineni care participă la educație online prin sistemul de învățământ ucrainean. Direcția Generală de Învățământ Cahul este autoritatea locală competentă în materie de educație. Codul Educației al Republicii Moldova, aprobat de Parlament ca Cod nr. 152 (2014, amendată în 2022), detaliază competențele autorităților administrației publice locale în domeniul educației, care includ asigurarea respectării legislației, gestionarea și monitorizarea instituțiilor locale, asigurarea cooperării între instituții, adăugarea fondurilor școlilor, delimitarea circuitelor și luarea deciziilor privind personalul (art. 142).

În municipiul Cahul se asigură cursuri de limbă, de integrare și activități extra-curriculare pentru migranți. Centrul de Integrare pentru străini din cadrul Direcției regionale Sud (CISS), care se află în Cahul și este din subordinea Inspectoratului General pentru Migrație, servește ca birou local de informare privind imigrația și oferă servicii de integrare migranților în municipiu. CISS a fost înființat în anul 2017, prin Hotărârea Guvernului nr. 553 (2017), și acționează ca punct de primire și informare pentru străinii care au obținut un permis de ședere sau o formă de protecție pe teritoriul Republicii Moldova. Străinii au acces la măsurile de integrare, putând solicita activități sau includerea în program în dependență de categorie: sesiuni de acomodare socio-culturală (instruire privind valorile și tradițiile naționale, și sistemul politico-administrativ al Republicii Moldova); cursuri de limbă; informații privind accesul pe piața muncii, servicii medicale și măsuri de protecție socială; și servicii de orientare și formare profesională pentru a facilita integrarea economică. De asemenea, potrivit Legii nr. 274 articolul 19, minori au acces la un program de un an de inițiere în limba română, gratuit și organizat de școala locală. În sfârșit, din iulie 2022, Centrul de creație a copiilor „Luceafărul”, aflat în subordinea Primăriei Municipiului Cahul și a Consiliului Municipiului Cahul, a organizat activități extrașcolare pentru femeile și copiii refugiați în municipiu precum arte, meșteșuguri și sport.

Prin Decizia nr. 21 (2022), Ministerul Muncii și Protecției Sociale a stabilit regulile de funcționare a centrelor de plasament temporar pentru refugiați, inclusiv norme, reguli legate de costurile de funcționare și formulare de completat pentru beneficiari. În februarie 2022 Consiliul raional Cahul a anunțat pe site-ul său că pentru refugiații ucraineni în municipiul Cahul sunt disponibile locuințe pentru 340 de persoane.⁵⁰

Ca răspuns la creșterea numărului de refugiați ucraineni din februarie 2022, Republica Moldova a luat măsuri pentru a se asigura că legile existente privind protecția copilului sunt aplicate copiilor refugiați ucraineni. Un site web guvernamental creat pentru a ajuta refugiații ucraineni⁵¹ include o secțiune despre copii care enumeră legislația existentă care se aplică și copiilor refugiați. Se precizează că Legea 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți (2013) se aplică copiilor, indiferent de cetățenie. Prevederile se aplică la nivel național, inclusiv în municipiul Cahul și completează legislația națională preexistentă, inclusiv Legea 270 privind azilul în Republica Moldova, articolul 14 (2008), care prevede că minorii care solicită azil, beneficiază de protecție internațională, protecție temporară sau azil politic, sunt protejați și trebuie să li se ofere toate drepturile copiilor, indiferent dacă sunt însoțiți sau nu.

⁵⁰ Autoritățile din Cahul au identificat 340 de locuri de cazare pentru cetățeni veniți din Ucraina (2022).

⁵¹ Vizitați portalul dopomoga.gov.md pentru mai multe informații.

1.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Sunt în vigoare măsuri pentru a ajuta doar persoanele care doresc să emigreze din Cahul în Bulgaria, Germania sau Israel, în baza prevederilor celor trei contracte bilaterale de muncă implementate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (a se vedea detaliile de la [paragraful 4.1](#) al prezentului raport). Organismele naționale sunt responsabile pentru acordarea asistenței pentru emigrație, dar asistența oficială lipsește pentru cei care doresc să emigreze. Inspectoratul General pentru Migrație are o pagină web despre emigrație, cu lista documentelor necesare.⁵² În plus, Portalul Serviciilor Publice, operat de Agenția de Guvernare Electronică, care funcționează în subordinea Cancelariei de Stat, oferă informații despre documentele solicitate, tarife, timp de așteptare, proces de contestații și penalități.⁵³

Migranților din Cahul li se oferă în mod ad-hoc servicii sau consiliere juridică. CISS, împreună cu Instituțiile Democratice și Drepturile Omului, au organizat în 2017 un atelier la Cahul pentru a instrui funcționarii publici ai autorităților regionale cu privire la drepturile migranților. CISS oferă, de asemenea, un pliant în limba engleză al Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și al Centrului de Drept al Avocaților (CDA), care prezintă informații despre serviciile lor de asistență juridică și consiliere pentru refugiați, solicitanți de azil și apatrizii.

Un rol activ în acest context îl are CDA. IGM are trei acorduri semnate cu CDA, axate pe: consiliere juridică cu privire la procedura de azil, apatridie, protecție temporară pe întreg teritoriul țării: drepturi, obligații, pregătirea interviu, instanța de judecată etc.; operațiuni de monitorizare la frontiera de stat; asistarea în procedura de reunificare a familiei. Din 2023 suplimentar CDA activează ca unități de suport pe integrarea străinilor în Centrele de integrare din Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat, oficiile pe linia administrativă, în localitățile unde nu sunt oficii IGM străinii sunt informați prin reprezentanți teritoriali CDA. În comun CDA și IGM desfășoară permanent cursuri de instruire pentru angajații IGPF, judecători, avocați, sunt distribuite pliante informative privind procedura azil, apatridie, statut juridic, etc. De asemenea, Legea nr. 200 prevede că migranții declarați indezirabili sau împotriva cărora s-a dispus măsura expulzării, cazați în centre de plasament temporar pentru străini au dreptul de a primi asistență juridică. Articolul 84 (13) din aceeași Lege prevede că străinii beneficiază de aceleași drepturi procedurale ca și cetățenii Republicii Moldova, de asistență juridică gratuită, în modul stabilit de Legea 198 cu privire la asistența judiciară garantată de stat (2007). Această lege nu precizează dacă autoritățile locale au un rol în oferirea de servicii juridice.

La nivel național legea 270 stabilește statutul juridic al solicitanților de azil, al beneficiarilor de protecție internațională, de protecție temporară și de azil politic, precum și procedura de acordare, încetare și anulare a protecției. Elaborarea unei politici locale sau a unei campanii împotriva xenofobiei și excluziunii și promovarea acceptării față de migranți și a coeziunii sociale reprezintă un domeniu de dezvoltare ulterioară. CISS are sarcina de a contribui la reducerea conflictelor interculturale și interconfesionale și de a organiza cursuri de sensibilizare care implică administrația publică locală, potrivit site-ului IGM. Cu toate acestea, nu există niciun indiciu că au fost implementate astfel de instruiți sau măsuri similare.

⁵² Pentru mai multe informații accesați pagina web a Inspectoratului General pentru Migrație privind [emigrarea](#).

⁵³ Accesați [Portalul Serviciilor Publice](#) pentru mai multe informații.



2

FORMULAREA POLITICILOR BAZATE PE DATE ȘI ABORDAREA INTEGRATĂ A GUVERNĂRII

2.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Autoritățile de nivel central din Republica Moldova sunt responsabile de elaborarea programelor/strategiilor naționale de migrație, în timp ce autoritățile locale sunt consultate pe parcursul procesului și au responsabilitatea principală de a aplica strategiile adoptate la nivel local.⁵⁴ Organismele la nivel național cu prezență locală în Cahul includ Centrul de Integrare pentru Străini Direcția Regională Sud (CISS), Direcția regională Sud a Poliției de Frontieră și subdiviziunea teritorială Cahul a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă. Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025 a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne (2022) cu contribuția Inspectoratului General pentru Migrație (IGM), inclusiv a direcțiilor și subdiviziunilor teritoriale. Strategia națională în domeniul migrației și azilului pentru anii 2011-2020 (2011) nu prevede responsabilități ale autorităților la nivel local. Totuși, Obiectivul I, la articolul 27 „Asistență informațională”, menționează asigurarea asistenței informaționale pentru autorități, inclusiv locale, în scopul asigurării managementului eficient „în domeniul migrației și azilului”.

Programul național precizează clar în două dintre obiectivele sale strategice rolul autorităților locale în implementarea politicii de migrație. În consecință, al treilea obiectiv, care se concentrează pe integrarea străinilor, conturează acțiuni specifice pentru Centrele Regionale de Integrare pentru Străini (care funcționează la Bălți, Cahul și Comrat) pentru a promova activ diverse măsuri de integrare. Aceste activități includ prestarea serviciilor, colaborarea cu autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și cu societatea civilă, stabilirea parteneriatelor, conlucrarea cu comunitățile gazdă și stabilirea profilului străinului prezent la nivel regional (Activitatea 3.3.2). De asemenea, sunt menționate sesiunile de informare, adresate atât străinilor, cât și reprezentanților autorităților administrației publice centrale/locale și ai societății civile, precum și comunităților gazdă.⁵⁵ Mai mult, cel de-al patrulea obiectiv al programului se concentrează pe fortificarea capacității de răspuns a statului la aflulul de persoane la frontiera de stat. În acest context, programul își propune să încurajeze cooperarea cu autoritățile administrației publice locale pentru a răspunde nevoilor socioeconomice, de sănătate și educație ale persoanelor strămutate din Ucraina și pentru a promova incluziunea acestora în țară (Activitatea 4.3.2).⁵⁶

Autoritățile locale din Cahul participă la formularea politicilor de migrație și diasporă prin implicarea lor în Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) în care primarul orașului Cahul este membru al consiliului de administrație.⁵⁷ Acest organism reprezentativ reprezintă interesele autorităților publice locale și este consultat periodic pe parcursul procesului de elaborare a politicilor în diverse domenii, inclusiv în domeniul migrației. CALM este membru atât al Comitetului Interministerial în domeniul Diasporei, Migrației și Dezvoltării (DMD), cât și al Comisiei de coordonare a activităților în domeniul migrației și azilului. Mai mult, raionul Cahul participă activ la implementarea conceptului DMD, conform Mecanismului de coordonare a politicilor de

⁵⁴ Tendința actuală este de a integra migrația în planurile locale, desemnând puncte focale pentru migrație și dezvoltare și sprijinind formularea și implementarea măsurilor relevante pentru migrație. Veďteți aici. Prezentare IGM | Inspectorat General pentru Migrație (gov.md).

⁵⁵ Aceste sesiuni vizează promovarea diversității culturale, facilitarea procesului de integrare, identificarea beneficiilor comune, prevenirea intoleranței și xenofobiei și asigurarea ordinii publice și a securității naționale (Activitatea 3.3.5).

⁵⁶ A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 808 din 23 noiembrie 2022 privind aprobarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025.

⁵⁷ Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a fost activ din decembrie 2020 până la momentul redactării acestui articol. Mandatul vicepreședintelui CALM începe din momentul numirii acestora și până la numirea noului vicepreședinte în condițiile statutului CALM, cu excepția demisiei și a încetării mandatului alesului local înainte de termen, în conformitate cu prevederile legii. Consultați articolul 24 din statutul CALM pentru mai multe informații.

stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării, aprobat în 2017, are desemnate puncte focale la nivel de politică și tehnică.⁵⁸ Face parte din programele guvernamentale,⁵⁹ implementează cu succes proiecte DAR 1+3 atât în raion,⁶⁰ cât și în municipiul Cahul.⁶¹

Autoritățile locale din Cahul oferă informații migranților. CISS a fost înființat parțial „pentru a oferi sprijin pe termen lung străinilor în procesul de integrare, reprezentând un punct unic de primire a cererilor pentru măsuri de integrare ... precum și un serviciu orientat către majoritatea populației locale pe termen lung”. CISS este gestionat de Inspectoratul General și operează o linie telefonică pentru a furniza informații migranților și refugiaților și oferă broșuri în mai multe limbi (română, ucraineană, rusă, engleză, franceză) pe diverse subiecte legate de migrație, precum drepturile migranților și integrarea lor în societatea moldovenească. Cu sprijinul OIM, Municipiul operează un centru de informare în Cahul (înființat în 2022), care consiliază și ajută refugiații, resortisanții țărilor terțe și cetățenii moldoveni. În plus, Primăria, EU4Moldova: Startup City Cahul și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” operează un centru de calcul în Cahul care oferă acces la internet refugiaților. Informațiile sunt disponibile și pe site-ul național al IGM în limba română și rusă (cu informații limitate în limba engleză).⁶²

Se depun eforturi pentru a spori coerența politică verticală în problemele migrației în Cahul, inclusiv prin consultări cu diferite niveluri de guvernare. Legea nr. 239 privind transparența în procesul decizional (2008) prevede în articolele 11-12 că autoritatea responsabilă de elaborarea proiectului de decizie trebuie să se consulte cu părțile relevante, inclusiv cu cetățenii și asociațiile. Consultările pot lua forma unor dezbateri publice, audieri publice, sondaj de opinie, referendum, solicitarea opiniilor experților în domeniu, crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc.⁶³ În plus, CISS din Cahul are sarcina de a asigura coordonarea interinstituțională în regiune, precum și de a organiza sesiuni de informare pentru autoritățile guvernamentale centrale și locale. Există consultare pe verticală în cadrul Inspectoratului General pentru Migrație (IGM). IGM realizează periodic instruirii, consultări la nivel local cu implicarea actorilor responsabili pentru integrarea străinilor, inclusiv pentru profesorii care predau limba română, împărtășind experiențe ale subdiviziunilor teritoriale relevante.

Mecanismul de coordonare a politicilor de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării, aprobat în 2017, prevede că al cincilea principiu fundamental al său este coordonarea orizontală și verticală între toate nivelurile de guvernare. Întâlnirile organizate de Biroul pentru Relații cu Diaspora (BRD) cu reprezentanții raionali pot servi drept exemple practice ale unor astfel de eforturi de coordonare verticală: Prima retragere a autorităților publice locale, beneficiari ai „DAR 1+3”;⁶⁴ reuniunea Comitetului Local pentru Migrație și Dezvoltare a Diasporei la Cahul, cu participarea reprezentanților APL, APC, CALM și OIM;⁶⁵ ședința de informare a reprezentanților APL cu privire la apelul pentru lansarea Programului de Granturi „DAR 1+3” la Cahul.⁶⁶

2.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Integrarea considerațiilor privind migrația în strategia de dezvoltare locală și planurile sectoriale în Cahul este un domeniu cu potențial de dezvoltare. Programul de Revitalizare Urbană a Municipiului Cahul pentru anii 2022-2025 (2022) menționează migrația doar în raport cu forța de muncă din punct de vedere al emigrației – în special în rândul populației în vârstă de muncă – fiind o provocare pentru oraș. „Planul operațional local de dezvoltare a orașului – Pol de creștere” a municipiului Cahul pentru anii 2022-2027 (2022) discută

⁵⁸ Accesați acest articol al Biroului Relații cu Diaspora (BRD) despre ședința Comitetului Local pentru Diaspora, Migrație și Dezvoltare de la Cahul.

⁵⁹ Accesați pagina web a BRD privind programul DOR (Diasporă, Origini, Reveniri).

⁶⁰ Vezi acest articol de la BRD despre un nou proiect implementat ca parte a programului Diaspora Engagement Hub.

⁶¹ Vezi acest articol de la BRD despre un proiect mural implementat prin programul DAR 1+3.

⁶² Site-ul oferă detalii despre intrarea în Republica Moldova și enumeră drepturile și obligațiile cetățenilor străini în țară.

⁶³ Potrivit pct. 2 din lege, consultarea poate fi inițiată la propunerea autorității respective sau de către alte autorități pe baza competenței acestora, cetățeni și asociații.

⁶⁴ Vezi pagina web a BRD privind prima sesiune de schimb de experiență a autorităților publice locale, beneficiari ai programului DAR 1+3.

⁶⁵ A se vedea nota de subsol 58 (BRD).

⁶⁶ Vezi pagina web a BRD privind sesiunea de informare a reprezentanților APL cu privire la apelul pentru lansarea Programului de Granturi DAR 1+3.

și despre migrație doar în sensul că aceasta reprezintă o provocare demografică. Proiectul Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru anii 2023-2030 (2023) se referă la migrație doar ca o provocare pentru raion sub forma unei forțe de muncă emigrate și a populației în scădere.

Hotărârea Guvernului nr. 725 privind Mecanismul de coordonare a politicilor de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării (2017) a înființat Comitetul național interministerial în domeniul Diasporei, Migrației și Dezvoltării (DMD), precum și rețeaua punctelor focale de coordonare între ministere și desfășurare a proceselor de monitorizare și evaluare coerente și participative legate de diaspora și dezvoltare.⁶⁷ Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 725, s-a recomandat ca astfel de comitete să fie organizate la nivel local. Obiectivul acestor Comitete este de a asigura o coerență între politicile naționale și cele locale în domeniul DMD, de a standardiza în conformitate cu cadrul național procedurile existente pentru dezvoltarea și M&E a politicilor locale în domeniul DMD, de a consolida capacitățile Autorităților Publice Locale să elaboreze documente de politică/strategie de dezvoltare locală durabilă cu integrarea conceptului DMD. În 2021 au avut loc două întâlniri la nivel național și zece locale, inclusiv în Găgăuzia și în raionul Taraclia. Raportul de activitate în domeniul DMD din 2021 nu menționează municipiul Cahul. Totuși, implicarea primăriei Cahul în acest mecanism de coordonare este un domeniu de dezvoltare ulterioară.

Implicarea autorităților locale în colectarea, utilizarea și publicarea datelor despre migrație este un alt domeniu cu potențial de dezvoltare. Pentru a produce date privind migrația, Biroul Național pentru Statistică (BNS) colectează date administrative de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră referitoare la punctele de trecere a frontierei de stat și la Agenția Servicii Publice. BNS (2022) a publicat Statistica Teritorială 2022, inclusiv numărul de imigranți din raionul Cahul în 2020 comparativ cu 2019, pe medii urbane și rurale, precum și date la nivel local privind emigranții din raionul Cahul. Nu există date disponibile pentru municipiul Cahul (*ibid.*) și nicio dezagregare în funcție de gen sau țară de origine. BNS operează Centrul Regional de Statistică Sud, cu sediul în municipiul Cahul care deservește întreaga regiune Sud. Aceste estimări au îmbunătățit calitatea și acuratețea datelor Sistemului Național de Statistică în măsurarea migrației internaționale. Cu toate acestea, integrarea în continuare a autorităților locale în producția de date, precum și consolidarea cooperării privind schimbul de date între instituțiile care gestionează bazele de date privind migrația rămân domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară.

⁶⁷ Vezi acest articol al BRD privind ședința Comitetului Interministerial în Domeniul Diasporă, Migrație și Dezvoltare.

3

IMPLICAREA PARTENERILOR PENTRU A ABORDA
MIGRAȚIA ȘI ASPECTELE CONEXE

3.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Autoritățile locale se implică cu membrii diasporei în implementarea programelor și politicilor de dezvoltare și au depus eforturi pentru a interacționa cu organizațiile societății civile. În colaborare cu parteneri internaționali, în anul 2020 a fost înființată Asociația Băștinașilor (AB) numită „Cahuleni ReUniți” care implică diaspora originară din Cahul în dezvoltarea locală.

Primăria și partenerii internaționali sprijină Asociația de Băștinași (AdB) „Cahuleni ReUniți” care urmărește implicarea diasporei originare din Cahul în dezvoltarea locală. În parteneriat cu comunitatea locală și autoritățile publice locale, AdB din Cahul contribuie activ la conceptualizarea și implementarea proiectelor de dezvoltare locală și contribuie la stabilirea priorităților de dezvoltare și la organizarea diverselor evenimente în municipiu. De exemplu, în noiembrie 2022 un proiect numit „Dor de casă” a implicat crearea unei picturi murale de 1.000 m² la intrarea în oraș pentru a încerca să atragă diaspora acasă. Acesta a fost finanțat de guvern, Primăria Cahul, localnici, membri ai diasporei, Asociația Cahulenilor ReUniți și Guvernul Elveției.

Asociația a fost consultată și în cadrul formulării Strategiei de Dezvoltare a Sectorului de Tineret în Municipiul Cahul pentru anii 2023-2028. De asemenea, Strategia „Cahul – Capitala Cultural-Creativă a Republicii Moldova, 2022-2030”, adoptată de Primăria Municipiului Cahul, menționează diaspora Cahul ca partener pentru un proiect intitulat „Stimularea agenților economici în cadrul Galei Laureatilor pentru cele mai valoroase sponsorizări și investiții în dezvoltarea sectorului cultural”.

Municipiul Cahul cooperează în probleme de migrație cu OIM și Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR). După cum sa menționat anterior, cu sprijinul OIM, autoritățile locale operează un centru de informare în Cahul, care consiliază și asistă refugiații, resortisanții țărilor terțe și cetățenii moldoveni. În 2022 angajații Inspectoratului General pentru Situații de Urgență din Cahul au participat la atelierul „Capacitate de adăpost în masă” organizat de OIM. De asemenea, cu sprijinul OIM, autoritățile locale din Cahul implementează mai multe fluxuri de lucru pentru a răspunde unora dintre nevoile refugiaților, cum ar fi: cazare temporară; diseminarea informațiilor relevante și trimeri; și distribuirea de tichete sau asistență directă în numerar, articole nealimentare, mijloace de trai și servicii de integrare pentru refugiați, cetățeni din țări terțe și comunități locale. Odată cu declanșarea crizei refugiaților din Ucraina în 2022, Primăria Cahul a introdus Forumul de coordonare Cahul în cooperare cu ÎCNUR. Forumul are un Grup de Lucru pentru Protecție menit să „furnizeze documente și să consolideze accesul la drepturi și servicii pentru persoanele refugiate din țară”. Forumul de Coordonare se întrunește lunar și este co-prezidat de Consiliul Municipal și ÎCNUR.

3.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Interacțiunea formală cu asociațiile de migranți, sectorul privat sau partenerii sociali în elaborarea politicilor și strategiilor locale este un domeniu cu potențial de dezvoltare. Nu se menționează cooperarea cu acești factori interesați în politica de migrație în Programul de Revitalizare Urbană a Municipiului Cahul pentru anii 2022-2025 (2022), „Planul operațional local de dezvoltare a orașului – Pol de creștere” a municipiului Cahul pentru anii 2022-2027 (2022), Viziunea, Direcțiile Strategice de Dezvoltare și Planul de acțiuni al Municipiului Cahul pentru anii 2019-2025 (2019) sau Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret în Municipiul Cahul pentru anii 2023-2028. Cu toate acestea, există o cooperare cu sectorul privat prin intermediul structurilor teritoriale ale instituțiilor naționale, precum Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).

De exemplu, în urma creșterii numărului de refugiați ucraineni în Cahul după februarie 2022, au fost organizate târguri de locuri de muncă de subdiviziunea teritorială a ANOFM din Cahul, susținută de IGM.

Înființarea programelor de cooperare bilaterală în domeniul migrației între municipiul Cahul și alte orașe/ municipale din cadrul Republicii Moldova este un alt domeniu de dezvoltare ulterioară. Au existat câteva inițiative de colaborare, de exemplu, în decembrie 2021, reprezentanți ai orașelor din regiunea Sud Leova, Cantemir, Cimișlia și satul Sălcuța au vizitat municipiul Cahul, în cadrul unui program numit „Informează, împuternicește și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Republica Moldova”, activă în perioada februarie 2019 – ianuarie 2022 și finanțată de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Întâlnirea s-a concentrat pe împărtășirea experiențelor de bugetare participativă și elaborarea de proiecte pentru regiunea de Sud a Moldovei.⁶⁸

Municipiul Cahul nu este încă implicat în programe bilaterale de cooperare internațională interurbană pe probleme legate de migrație. Cu toate acestea, Cahul are acorduri de colaborare cu municipalități din alte țări precum Iași, Constanța în România, Port-sur-Saône în Franța și Carmagnola în Italia,⁶⁹ dar acordurile nu acoperă probleme legate de migrație; se concentrează în principal pe dezvoltarea economică și guvernare. Un alt exemplu de cooperare internațională interurbană a fost implementat de Incubatorul de Afaceri Cahul,⁷⁰ o instituție publică înființată în 2017, care a organizat o vizită de studiu în iulie 2022 în orașul bulgar Dobrich, iar ulterior a primit o delegație din Dobrich. Obiectivul a fost consolidarea relațiilor de afaceri între orașe.

⁶⁸ Citiți mai multe pe [site-ul](#) programului.

⁶⁹ Lista completă a orașelor este disponibilă [aici](#).

⁷⁰ [Incubatorul de Afaceri Cahul](#) este o instituție publică, gestionată centralizat de Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului din cadrul Ministerului Economiei și Digitalizării, care administrează o rețea locală de Incubatoare de Afaceri din Moldova. Deși deserveste populația locală, nu depinde de autoritățile locale.



4

PROMOVAREA BUNĂSTĂRII SOCIO-ECONOMICE A MIGRANȚILOR ȘI A SOCIETĂȚII

4.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Imigranții cu documentația necesară pot aplica pentru locuri de muncă la subdiviziunea teritorială Cahul a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM). Totodată, HG 808 (2022) prevede revizuirea mecanismelor de integrare a străinilor, inclusiv a celor sensibile la gen, până la sfârșitul anului 2025. Oficialii Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) vizitează companii, inclusiv cele cu sediul în Cahul, unde sunt angajați lucrători migranți și îi informează despre drepturile, obligațiile și oportunitățile de integrare ale acestora. În 2021 ANOFM a lansat la nivel central un modul online privind migrația forței de muncă pe platforma web dedicată ocupării forței de muncă în Moldova.⁷¹ Modulul servește ca o sursă deschisă și de încredere de informații care se adresează nevoilor de informații ale migranților de muncă în Republica Moldova. Platforma web oferă informații relevante în limba română și rusă privind condițiile de intrare, ședere, angajare și plecare în/din cele peste 40 de țări de destinație pentru migranții moldoveni.⁷² Există acorduri bilaterale de muncă active privind permisele de muncă temporare pentru moldoveni în vigoare cu Bulgaria (2018), Germania (2021) și Israel (2013).⁷³ În plus, ANOFM oferă asistență și sprijin înainte de plecare celor care doresc să lucreze temporar în străinătate prin intermediul birourilor locale ale agenției din țară.

Ca răspuns la creșterea numărului de refugiați ucraineni care sosesc în Cahul din februarie 2022, Guvernul Republicii Moldova a introdus măsuri pentru a ajuta refugiații să se angajeze în câmpul muncii. În martie 2022 ANOFM a direcționat refugiații către locurile de muncă și a enumerat 177 de locuri de muncă pentru ucraineni, în timp ce Ministerul Afacerilor Interne (MAI) a renunțat la cerința unui permis de ședere temporară. Un târg de locuri de muncă organizat la Cahul la 1 decembrie 2022 de către ANOFM cu sprijinul Centrului de Integrare pentru Străini Serviciul Regional de Sud (CISS) al Inspectoratului General pentru Migrație au inclus participanți refugiați. Pe parcursul târgului au fost disponibile peste 480 de posturi vacante și au participat 650 de vizitatori. ANOFM oferă, de asemenea, refugiaților informații despre locurile de muncă, informații de contact ale angajatorului și îndrumări și sprijin cu privire la procesul de angajare în câmpul muncii. Pentru a sprijini integrarea refugiaților în Moldova, inclusiv în Cahul, din 2022 OIM diseminează informații despre locurile de muncă disponibile, oportunități de formare și afaceri, sprijin financiar pentru formarea profesională pe competențe cu cerere mare pe piață, granturi pentru întreprinderile mici și întreprinderile care intenționează să se extindă și să crearea de noi locuri de muncă, granturi pentru comunitățile care găzduiesc refugiați, micro-granturi pentru persoanele care intenționează să lucreze pe cont propriu și sprijin financiar pentru învățarea de noi abilități profesionale. De exemplu, în aprilie 2023 ANOFM a publicat informații pentru angajatori despre modul în care să notifice ANOFM atunci când angajează refugiați ucraineni. Conform datelor disponibile de la începutul perioadei Situației Excepționale în Republica Moldova la 17 august 2023, ANOFM a primit notificări de la agenții economici despre angajarea a 1145 cetățeni din Ucraina, dintre care 826 femei și 319 bărbați.⁷⁴

De asemenea, în raionul Cahul se întreprind unele măsuri pentru promovarea accesului la angajare în câmpul muncii. În 2019 Organizația Internațională a Muncii (OIM) în parteneriat cu Consiliul Raional Cahul, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Confederația Națională a Patronatului și Confederația Națională a Sindicatelor, a lansat în raionul Cahul inițiativa Parteneriatul Local de Ocupare (PLO).

⁷¹ Vizitați portalul www.angajat.md pentru mai multe informații.

⁷² Fiecare țară de destinație are un profil individual cu informații relevante pe platforma online și generat la cererea utilizatorului în funcție de profilul țării selectate, informații oferite despre emigrație.

⁷³ Consultați o listă a acestor [acorduri bilaterale în domeniul muncii semnate](#) pe site-ul Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).

⁷⁴ Consultați acest [articol](#) al ANOFM privind informații actualizate despre notificările agenților economici privind angajarea cetățenilor Ucraina.

PLO Cahul are în vedere implicarea a circa 20 de parteneri publici și privați la nivel național și local pentru a crea și oficializa locuri de muncă și start-up-uri în sectoare cu potențial de creare a locurilor de muncă.

Există programe naționale care promovează accesul la muncă pentru migranții care se întorc. Între 2020 și 2021 ANOFM și Organizația Internațională a Muncii (ILO) au derulat un proiect numit „Reactivarea dialogului social pentru un răspuns efektiv la COVID-19 în Moldova și aplicarea acestuia la crearea locurilor de muncă prin Parteneriate Locale de Ocupare”, care s-a concentrat pe forța de muncă migrantă necalificată care se întoarce printre altele grupuri țintă. În plus, proiectul Programului Național de stimulare a veniturilor și facilitare a (re)integrării cetățenilor Republicii Moldova implicați în Procesul de Migrație 2022-2026 este în prezent elaborat de Biroul pentru Relații cu Diaspora. Ca parte a obiectivelor sale, Programul își propune să promoveze integrarea migranților reveniți și a familiilor acestora în comunitate prin asigurarea accesului la servicii de sprijin pentru educație, sănătate și ocuparea forței de muncă, biroul local al ANOFM jucând un rol principal.

4.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Nu există o evaluare la nivel local pentru monitorizarea cererii de imigranți pe piața locală de muncă sau a ofertei locale de muncă și a efectelor emigrației asupra pieței locale a muncii. ANOFM și subdiviziunile sale teritoriale funcționează direct în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, fără implicarea autorităților locale. Subdiviziunea teritorială Cahul a ANOFM nu are statistici sau monitorizări regionale publice. Imigrația forței de muncă a străinilor are loc în funcție de nevoile economiei naționale de forță de muncă calificată. Monitorizarea se face în baza Legii nr. 200 privind regimul străinilor (2010), potrivit căreia Guvernul trebuie să mențină o listă de ocupații prioritare. Cu toate acestea, această listă nu este dezagregată în funcție de niveluri regionale, așa cum arată cea mai recentă listă (2018).⁷⁵

Implicarea administrației locale în aplicarea măsurilor care promovează recrutarea etică a lucrătorilor migranți este un domeniu cu potențial de dezvoltare. Există reglementări naționale care se aplică municipiului Cahul, cum ar fi Legea nr. 105 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (2018), care promovează recrutarea etică a lucrătorilor migranți, susținând migrația forței de muncă sigură, ordonată și reglementată a cetățenilor moldoveni. Articolele 57-63 stabilesc noi reguli pentru agențiile private de recrutare și prevăd condițiile în care aceste agenții pot funcționa. De asemenea, Legea include măsuri de protecție a cetățenilor pe tot parcursul ciclului de migrație prin mandatarea Inspectoratului de Stat al Muncii să monitorizeze practicile de recrutare ale agențiilor private de recrutare și să aplice sancțiuni pentru nerespectarea reglementărilor etice de recrutare.

Implementarea programelor locale de promovare a incluziunii financiare a migranților și a familiilor acestora, în special atunci când aceștia sunt expeditori/primitori de remitențe, este un alt domeniu cu potențial de dezvoltare. Există programe naționale care se concentrează pe moldovenii care locuiesc în străinătate, dar administrația locală nu are un rol activ. De exemplu, din 2014 serviciile poștale din Moldova și Italia au un acord care face trimiterea remitențelor acasă mai ieftină (Oficiul Poștal al Republicii Moldova, 2014). Prin Hotărârea Guvernului nr. 972 (2010), care urmărește să stimuleze investirea remitențelor prin potrivirea fondurilor trimise acasă, a fost înființat Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1 + 1”. De asemenea, prin Hotărârea Guvernului nr. 801 (2018) pentru diaspora și actorii locali a fost aprobată oportunitatea de finanțare a Programului național Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”. Ediția din 2023 a DAR se adresează, de asemenea, administrațiilor locale ale satelor și orașelor, în cooperare cu organizații și membri ai diasporei, atât cei care locuiesc în străinătate, cât și cei reveniți.

⁷⁵ Criteriile privind tipurile de angajare în câmpul muncii care urmează să fie incluse nu includ regiuni, ci doar indicatori naționali: „1) numărul de posturi vacante înregistrate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă depășește 100, iar înlocuirea nu poate fi satisfăcută în termen de o lună”; „2) raportul dintre numărul de locuri de muncă vacante înregistrate și numărul de șomeri înregistrați în aceste profesii este de cel puțin 2:1.” – adică pentru ca o ocupație să devină O Ocupație Prioritară la nivel național, numărul de astfel de posturi vacante trebuie să depășească în total 100 și trebuie să fie neocupate mai mult de o lună; și, în același timp, aceste posturi vacante trebuie să depășească de două ori numărul persoanelor calificate care caută un loc de muncă în aceste domenii din baza de date a ANOFM. Vedeți aici.



5

ABORDAREA EFICIENTĂ A ASPECTELOR DE MOBILITATE ÎN CONTEXTUL CRIZELOR

5.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Municipiul Cahul dispune de sisteme de comunicare pentru a primi și distribui informații în timpul crizelor. Comisia pentru Situații Excepționale (CSE) din Cahul, înființată în 2017,⁷⁶ care este responsabilă de prevenirea și lichidarea consecințelor calamităților naturale, accidentelor și catastrofelor și protecția vieții și sănătății populației, a valorilor materiale și a mediului în cazul apariției unor situații excepționale în teritoriu, este prezidată de primarul municipiului Cahul. Articolul 18 din Legea nr. 271 cu privire la Protecția Civilă (1994, amendament în 2017) prevede că CSE-urile Republicii Moldova sunt responsabile de administrarea protecției civile și conform articolului 10, clauza e, autoritatea locală este responsabilă de înștiințarea la timp a populației în cazul apariției pericolului, aduc la cunoștință regulile de comportare și modul de acționare. CSE din Cahul se subordonează Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Moldovei, care funcționează în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Direcția Situații Excepționale Cahul este serviciul de urgență care desfășoară operațiuni pentru a face față dezastrelor. Face parte din Inspectoratul General național pentru Situații de Urgență al Republicii Moldova. Dacă o criză depășește nivelul local, sunt implementate mecanismele de răspuns la dezastre la nivel superior (regional și național) și acestea integrează sistemele de comunicare la nivel local pentru a face față provocărilor.

5.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Guvernul Republicii Moldova dispune de sisteme intern de comunicare pentru schimbul de informații cu privire la evoluțiile în cadrul crizelor în desfășurare. În Cahul sau Moldova nu există un sistem de avertizare timpurie prin intermediul rețelelor de telefonie mobilă pentru publicul larg, deși există planuri de dezvoltare a unui.

Potrivit Legii nr. 93/2007 privind Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (ultima modificare în 2020), Serviciul Protecției Civile și Situații Excepționale (acum Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al Republicii Moldova) are responsabilitatea de a informa populația asupra situațiilor excepționale preconizate sau actuale și a consecințelor acestora.⁷⁷ O face printr-un sistem de notificare centralizat automatizat menit să alerteze populația asupra amenințărilor radioactive sau chimice, a dezastrelor naturale și a altor situații cu risc ridicat. Sistemul este disponibil prin radio și televiziune, iar în 2019 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență l-a considerat depășit și necesită modernizare.⁷⁸

În septembrie 2022, a fost semnat un acord cu România pentru crearea noului sistem de avertizare a populației.⁷⁹ În caz de criză Inspectoratul General pentru Migrație are sarcina de a informa migranții în limba română și rusă și, acolo unde este posibil, în alte limbi prin traducători. Păstrează evidența adreselor și numerelor de contact ale migranților și îi poate contacta telefonic printr-o unitate de criză creată atunci când are loc un astfel de eveniment. O astfel de Celulă de Criză a fost înființată în 2020 pentru a ajuta emigranții să facă față provocărilor prezentate de pandemia COVID-19, cu un site web, un număr de telefon pentru apelurile din Moldova. Informațiile sunt distribuite prin mass-media locală și site-urile web ale instituțiilor relevante. De asemenea, de Celula de Criză sunt colectate și gestionate donațiile pentru finanțarea asistenței acordate refugiaților. De administrarea Celulei este responsabilă Direcția Situații Excepționale Cahul.

⁷⁶ Vedeți aici.

⁷⁷ Informarea populației se realizează prin sistemul de alertă de tip sirene, confirmat în cadrul evenimentului de consultare Cahul, 17 august 2023.

⁷⁸ IPN, Sistemul de alertă a populației este depășit și necesită o modernizare serioasă.

⁷⁹ Vezi acest articol al AGORA privind implementarea noului sistem de alertă a populației.

Municipiul Cahul are un cadru de gestionare a situațiilor de urgență la nivel local care abordează impactul strămutării, deși nu are măsuri specifice pentru a oferi asistență migranților. Cadre de gestionare a situațiilor de urgență există pentru fiecare localitate (de la sate la orașe, raioane, regiuni și la nivel național) din Republica Moldova, dar aceste cadre sunt confidentiale. Legea nr. 271 cu privire la protecția civilă, de asemenea, nu include măsuri care vizează în mod specific migrația. Strategia securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea 153 (2011) și Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”⁸⁰ nu menționează măsuri pentru migranți, persoane strămutate sau refugiați. Planificarea adecvată, precum și implementarea unei abordări integrate cu mai multe părți interesate, atât la nivel central, cât și la nivel local, sunt domenii de dezvoltare ulterioară.

Cu sprijinul OIM, în cursul anului 2022 Guvernul Republicii Moldova a integrat considerentele privind migrația în proiectul final al Programului național de adaptare la schimbările climatice-2 și în Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030. La nivel local, Viziunea, Direcțiile Strategice de Dezvoltare și Planul de acțiuni al Municipiului Cahul pentru anii 2019-2025 (2019) are un capitol despre protecția mediului, dar nu discută despre mobilitatea umană și legătura acesteia cu mediul și schimbările climatice, care este un domeniu pentru dezvoltare ulterioară, în special recunoașterea și valorificarea potențialului migrației ca factor de adaptare la schimbările climatice.

Strategiile de dezvoltare și recuperare ale municipiului în curs de desfășurare nu conțin măsuri privind strămutarea sau reintegrarea migranților care s-au refugiat în timpul crizelor. În Programul de Revitalizare Urbană a Municipiului Cahul pentru anii 2022-2025 (2022), „Planul operațional local de dezvoltare a orașului – Pol de creștere” a municipiului Cahul pentru anii 2022-2027 (2022), Programul SMART City Cahul pentru anii 2022-2025, sau Viziunea, Direcțiile Strategice de Dezvoltare și Planul de acțiuni al Municipiului Cahul pentru anii 2019-2025 nu există încă măsuri privind strămutarea.

⁸⁰ A se vedea Legea nr. 315 din 17 octombrie 2022 pentru aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”.



6

ASIGURAREA FAPTULUI CĂ MIGRAȚIA ARE LOC ÎNTR-UN MOD SIGUR, ORDONAT ȘI REGLEMENTAT

6.1. Guvernanța migrației: exemple de domenii bine dezvoltate

Din 2022 municipiul Cahul a luat măsuri pentru a facilita circulația ordonată și bunăstarea refugiaților ucraineni. Celula de criză, operațională din martie 2022 până în martie 2023, în sfera de competență a Comisiei pentru Situații Esecpționale Cahul, a coordonat bunăstarea refugiaților, bazându-se pe măsurile existente, de exemplu, prin utilizarea serviciilor locative care au fost planificate pentru populațiile interne strămutate forțat. Celula a fost înființată pentru a coordona toate aspectele gestionării fluxului de refugiați, cum ar fi locuințe, distribuția de alimente și asistența medicală. În ianuarie 2023 Guvernul Republicii Moldova a aprobat acordarea protecției temporare ucrainenilor strămutați din cauza conflictului armat și anumitor resortisanți din țări terțe (Hotărârea Guvernului nr. 21 din 2022), Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) și subdiviziunile sale locale fiind responsabile de implementarea protecției temporare. Potrivit Hotărârii aprobate, beneficiarii protecției temporare au dreptul: să rămână pe teritoriul Republicii Moldova până în martie 2024 cu posibilitate de prelungire, dacă este necesar; accesul la centre de plasament temporar pentru persoanele aflate în dificultate; accesul la serviciile de asistență medicală de urgență și primară conform unei liste de servicii medicale stabilite de Ministerul Sănătății; dreptul la muncă, precum și de a primi îndrumare și informații legate de angajare de la birourile locale ale ANOFM. Accesul la statutul de protecție temporară este facilitat prin platforma de preînregistrare online gestionată de IGM care este apoi urmată de un interviu cu reprezentanții IGM din direcțiile regionale. Cu sprijinul ÎCNUR și al altor parteneri internaționali, inclusiv OIM, birourile locale ale IGM implementează campanii de comunicare pentru a populariza beneficiile statutului de protecție temporară prin mijloace online și offline, cum ar fi pliante, animații, postere, întrebări frecvente, carduri de rețele sociale etc.

IGM este responsabil pentru implementarea politicii privind refugiații la nivel central și local; aceasta este reglementată prin articolul 3 din Legea nr. 200 privind regimul străinilor (2010).

Autoritățile locale cooperează cu Grupul de lucru pentru mijloace de trai și incluziune, înființat în martie 2022 de Guvernul Republicii Moldova și Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR) pentru a facilita sosirea populațiilor de refugiați aflate sub jurisdicția Congresului Autorităților Locale din Republica Moldova.⁸¹ Întâlnirile sunt organizate în mod regulat pentru a înțelege provocările legate de angajarea refugiaților în câmpul muncii și pentru a facilita integrarea lor economică.

Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 (2018, amendat în 2022) identifică ca obiectiv dezvoltarea unui sistem național de prevenire și combatere prin Paradigma 4P: prevenire, protecție, pedepsire și parteneriat. Strategia Națională menționează autoritățile locale ca parteneri în implementarea unor măsuri, precum distribuirea de materiale promoționale, sprijinirea formării profesionale a specialiștilor și implementarea măsurilor de reintegrare, dar nu și în elaborarea de politici sau planuri. Raionul Cahul are o Comisie Teritorială pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane, care este responsabilă de coordonarea activităților din raion. În 2017 Comisia a publicat un plan de acțiuni pentru combaterea traficului de persoane, care detaliază activitățile privind sensibilizarea publicului, formarea și mecanismele de coordonare intersectorială.

⁸¹ Alți participanți ai Grupului de Lucru includ instituții centrale și locale și părți interesate în contextul crizei refugiaților din Ucraina, precum Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a Moldovei și Congresul Autorităților Locale din Moldova.

Toate autoritățile publice la nivel local, inclusiv Cahul, au o echipă multidisciplinară care interacționează cu Sistemul Național de Referire, un cadru de cooperare pentru promovarea prevenirii traficului de ființe umane și a protecției și asistenței victimelor traficului de ființe umane, lansat în 2006. Hotărârea Guvernului nr. 228 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire (2014, modificat în 2018), echipa multidisciplinară teritorială este un organism de coordonare care se creează la nivelul I sau II de administrație cu scopul asigurării unei abordări sistematice a protecției și asistenței victimelor și potențialelor victime ale traficului de persoane. Pe lângă primar sau viceprimar, alți membri ai echipei includ un asistent social, un polițist și un medic de familie. Pentru autoritățile de nivelului doi (raioane și municipii), membrii sunt reprezentanți ai Direcției de Asistență Socială și Protecție a Familiei; Direcției Educație; instituțiilor medicale raionale; Secției Regionale a Centrului de Combatere a Traficului de Persoane; oficiului de stare civilă și Agenției Teritoriale de Ocupare a Forței de Muncă.

6.2. Domenii cu potențial de dezvoltare ulterioară

Implementarea programelor de instruire a funcționarilor publici la nivel local și a polițiștilor din Cahul pe probleme legate de populațiile migrante și drepturile lor este un domeniu cu potențial de dezvoltare. La nivel național, Poliția Republicii Moldova oferă ofițerilor săi instruire legate de discriminare și egalitate în general,⁸² neaxate pe probleme legate de migrație. Formarea pentru funcționarii publici este organizată la nivel regional sau național; de exemplu, pentru a discuta lecția învățată derivată din primul an al Acordului bilateral privind migrația forței de muncă cu Germania (2021),⁸³ cele 39 de birouri locale ale ANOFM au beneficiat de un eveniment de schimb colegial organizat de OIM și PNUD în septembrie 2022, inclusiv cu participarea reprezentanților MMPS, biroului central ANOFM și partenerii din Germania.

Pe lângă politicile și inițiativele naționale care facilitează reintegrarea migranților, înființarea programelor locale este un domeniu de dezvoltare ulterioară. Strategia Națională Diaspora-2025 (2016) discută despre reintegrare și menționează guvernele locale ca actori care, împreună cu Guvernul național, ar trebui să aibă un punct focal responsabil de problemele migrației și diasporei. Acțiunea 4.5 (obiectivul 4) urmărește diversificarea programelor de susținere a inițiativelor inovatoare și de afaceri ale diasporei și ale migranților reîntorși. Proiectul Programului național de Reîntorcere și Reintegrare pentru anii 2022-2026 se află în faza de consultare din aprilie 2022 și este în prezent examinat de Guvern.⁸⁴ Printre obiectivele acestuia se numără consolidarea cadrului instituțional și de politici, precum și coordonarea națională în domeniul returnării și (re)integrării emigranților, și promovarea integrării persoanelor repatriate și a familiilor acestora în comunitate prin asigurarea accesului la servicii de educație, sănătate și susținere pentru ocuparea forței de muncă. În plus, există inițiative la nivel național de care pot beneficia la nivel local diaspora și migranții care se întorc, cum ar fi Livada Moldovei, o linie de credit oferită de Banca Europeană de Investiții Moldovei, promovată în Zilele Diasporei 2022 de la Chișinău.⁸⁵

Proiectarea și implementarea măsurilor la nivel local pentru combaterea exploatarea forței de muncă a migranților este un alt domeniu cu potențial de dezvoltare. Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 conține măsuri de îmbunătățire a comunicării și conștientizării cu privire la angajarea legală, atât pentru viitorii angajați, cât și pentru angajatori; cadrului legal și monitorizării muncii (inclusiv recursori pentru țări străine) și măsurilor de reintegrare a victimelor muncii forțate.

⁸² De exemplu, în decembrie 2022 1.200 de polițiști au beneficiat de două luni de formare privind conceptele de nediscriminare, egalitate de gen și gestionarea corectă a infracțiunilor legate de prejudiciu, în cadrul proiectului Consiliului Europei „Consolidarea diversității și egalității în Republica Moldova”.

⁸³ Dezvoltarea sa este coordonată la nivel central, cu contribuții de la nivel local și de la migranți, iar părțile interesate locale vor contribui la implementarea sa la nivel local odată adoptată. Pentru a sprijini implicarea virtuală a diasporei în dezvoltarea la nivel național și local, Biroul de Relații cu Diaspora a dezvoltat și administrează platforma online [eMoldovaTa](#).

⁸⁴ Elaborarea acestuia este coordonată la nivel central cu contribuții de la nivel local și migranți, iar părțile interesate locale vor contribui la implementarea acestuia la nivel local odată ce va fi adoptat. Pentru a sprijini implicarea virtuală a diasporei în elaborarea la nivel național și local, Biroul pentru Relații cu Diaspora a dezvoltat și menține platforma online. [Vedeți aici](#).

⁸⁵ Oferă credit preferențial întreprinderilor, precum și scutire de taxe, TVA zero și scutire de import prin scutire de taxe și proceduri vamale și accize la importurile de mașini sau servicii.

A fost dezvoltat cu sprijinul expertizei OIM și aprobat la nivel central de către MMPS un concept de mecanism de reclamație on-line pentru a sprijini practicile etice de recrutare, condițiile de muncă demne și promovarea bunăstării lucrătorilor pentru toți migranții de muncă. Un domeniu de dezvoltare ulterioară ar implica proiectarea și testarea pilot a instrumentului, precum și implicarea autorităților centrale și locale pentru a promova fiabilitatea acestuia în sprijinirea lucrătorilor migranți în soluționarea reclamațiilor legate de practicile de recrutare lipsite de etică și condițiile precare de muncă.

După evaluarea MGI

OIM dorește să mulțumească autorităților locale din Cahul pentru implicarea lor în acest proces. OIM speră că rezultatele acestei evaluări pot contribui la reflecția internă a autorităților locale asupra guvernantei migrației și să contribuie la schimbarea pozitivă a politicii. În special:



Raportul MGI poate fi utilizat pentru a informa elaborarea politicilor cu sprijinul OIM (dacă acest lucru se dorește).



Constatările pot contribui la activități de consolidare a capacităților, care pot fi corelate cu alte inițiative OIM.



Evaluare ulterioară poate fi realizată după trei ani pentru a verifica progresul.



Guvernele pot face schimb de bune practici și soluții inovatoare care au realizat raportul MGI.



SURSE

PRINCIPALE*

* Toate adresele web sunt active la momentul scrierii acestui raport.

Agenția de Guvernare Electronică

2022 [Refugiații din Ucraina pot obține numărul IDNP în format digital.](#)

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a Moldovei

2022 [Proгноza pieței muncii pentru anul 2022.](#)

f.d.a [Emigrarea în scop de muncă a cetățenilor Republicii Moldova.](#)

f.d.b [Programe de facilitare a ocupării forței de muncă.](#)

Agenția Servicii Publice

2022 [Lista beneficiarilor donației de 2% 2022.](#)

Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare

f.d. [Rezumatul rezultatelor BERD în Moldova 2017-2021.](#)

Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova

2017 [Principalele rezultate ale RPL 2014.](#)

2022 [Statistica Teritorială 2022.](#)

f.d. [Populația și procesele demografice.](#)

Biroul Migrație și Azil

2017 [Instruirea autorităților din sudul țării cu privire la drepturile migranților.](#)

2018 [Centre de integrare pentru străini în municipiile Bălți, Chișinău și Cahul.](#)

Biroul Relații cu Diaspora

2022 [Anunț privind lansarea Programului național Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”, ediția 2022.](#)

Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC)

2022 [Un mediu școlar mai incluziv creat de profesioniștii din domeniul educației din Bălți, Cahul, Criuleni, Orhei și Comrat.](#)

Comisia Teritorială Raională Cahul pentru combaterea traficului de ființe umane

2017 [Planul de acțiuni 2017 pentru combaterea traficului de ființe umane. Documentul nu este disponibil online.](#)

Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane

f.d. [Sistemul național de referire: Considerații generale.](#)

Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat

2023 [Hotărârea Nr. 8 din 17 ianuarie 2023 cu privire la actualizarea listei avocaților specializați care acordă asistență juridică garantată de stat solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor și solicitanților statutului de apatrid.](#)

Consiliul raional Cahul

2022 [Raionul Cahul asigură condiții umane pentru refugiații ucraineni.](#)

2023 [Hotărâre privind aprobarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru anii 2023-2030 și a planului de acțiuni pentru implementarea acesteia.](#)

Consiliul raional Florești

2023 [Anunț privind lansarea Programului național Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” ediția 2023.](#)

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

2013 [Constituția Moldovei.](#)

Dopomoga.gov.md

f.d. [Măsuri de protecție a copiilor care provin de pe teritoriul Ucrainei în timpul declarării stării de război în Ucraina.](#)

Dunmore, C. și I. Odobescu

2022 [Refugiații ucraineni au o primire călduroasă în Moldova vecină.](#)

Guvernul Republicii Moldova

- 2007 Hotărârea Nr. 1387 din 10-12-2007 cu privire la aprobarea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.
- 2010 Hotărârea Nr. 972 din 18-10-2010 cu privire la Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1” pentru anii 2010-2021.
- 2011 Hotărârea Nr. 655 din 08 septembrie 2011 cu privire la aprobarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020).
- 2014a Hotărârea Guvernului Nr. 914 din 07 noiembrie 2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare, a structurii și a efectivului-limită ale Biroului migrație și azil din subordinea Ministerului Afacerilor Interne.
- 2014b Hotărârea Nr. 228 din 28-03-2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a echipelor multidisciplinare teritoriale din cadrul Sistemului național de referire.
- 2016 Hotărârea Guvernului Nr. 200 cu privire la aprobarea Strategiei naționale „Diaspora-2025” și a Planului de acțiuni pentru anii 2016-2018 privind implementarea acesteia.
- 2017a Hotărârea Nr. 725 din 8 septembrie 2017 Cu privire la Mecanismul de coordonare a politicii de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării (DMD).
- 2017b Hotărârea Guvernului Nr. 553 din 12 iulie 2017 cu privire la instituirea centrelor de integrare pentru străin.
- 2018a Hotărârea Nr. 115 din 31-01-2018 cu privire la aprobarea Listei ocupațiilor prioritare.
- 2018b Hotărârea Nr. 947 din 03-10-2018 cu privire la constituirea Comisiei de coordonare a activităților în domeniul migrației și azilului.
- 2018c HG Nr. 801/2018 pentru diaspora.
- 2018d Hotărârea Guvernului Nr. 990/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.
- 2018e Hotărârea Guvernului Nr. 1145 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.
- 2018f Hotărârea Nr. 461 din 22-05-2018 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 și a planurilor de acțiuni privind implementarea acesteia.
- 2022a Hotărârea Nr. 808 din 23 noiembrie 2022 cu privire la aprobarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025.
- 2022b Hotărârea Nr. 658 din 23-09-2022 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030.
- 2023a Hotărârea Nr. 16 din 11 ianuarie 2023 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație.
- 2023b Hotărârea Nr. 21 din 18-01-2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina.

Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR)

- 2022 Statistici privind refugiații: Moldova.
- 2023 Portal de date operaționale, Situația refugiaților ucraineni, Republica Moldova.

Inspectoratul General pentru Migrație (IGM)

- 2022 Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025.

Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

- 2022a Profilul Migrațional Extins al Republicii Moldova 2017-2021.
- 2022b Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030.
- 2023 Anuarul Statistic Imigrarea străinilor, azilul și apatridia în Republica Moldova a ajuns la a patra ediție.

Ministerul Educației și Cercetării

- 2022a Mai mult de 1600 de copii refugiați din Ucraina sunt încadrați în instituțiile de învățământ din Moldova.
- 2022b Ordinul 178 din 15 martie 2022.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

- 2023 În Republica Moldova va fi implementată faza III a proiectului de construcție a locuințelor sociale.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

- 2022 Hotărârea 21 din 26 februarie 2022.

Ministerul Sănătății

- 2023a Ordinul Nr. 142/54 din 28 februarie 2023 despre aprobarea Regulamentului privind înregistrarea la medicul de familie a beneficiarilor de protecție temporară.
- 2023b Ordinul Nr. 143 din 28 februarie 2023 privind serviciile medicale acordate beneficiarilor protecției temporare.
- f.d. Organigramă.

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)

- 2021 Raportul la Studiul CGADM privind datele ce vizează migrația pentru Moldova.
- 2022 Ateliere „Capacitate de adăpost în masă” (MaSC) pentru 60 de angajați ai Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului

- 2021 ODIMM susține financiar migrații să-și deschidă propriile afaceri în Republica Moldova.

Parlamentul Republicii Moldova

- 1994 Legea Nr. 271 din 09-11-1994 cu privire la protecția civilă.
- 1995 Legea 411 din 28 martie 1995 privind ocrotirea sănătății.
- 1998 Legea Nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.
- 2001 Legea Nr. 764 din 27-12-2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.
- 2003 Legea Nr. 397 din 16-10-2003 privind finanțele publice locale.
- 2004 Legea Nr. 212 din 24-06-2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război.
- 2006 Legea 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.
- 2007a Legea Nr. 93 din 05-04-2007 Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.
- 2007b Legea Nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat.
- 2008a Legea Nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.
- 2008b Legea Nr. 239 din 13-11-2008 privind transparența în procesul decizional.
- 2010 Legea Nr. 200/2010 privind regimul străinilor, adoptată la 16 iunie 2010.
- 2011a Hotărârea Nr. 153 din 15-07-2011 pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova.
- 2011b Legea Nr. 274/2011 privind integrarea străinilor.
- 2013 Legea 140 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.
- 2014 Codul educației al Republicii Moldova.
- 2017 Legea Nr. 136 din 07-07-2017 cu privire la Guvern.
- 2018 Legea Nr. 105 din 14-06-2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.
- 2022 Legea Nr. 315 din 17 octombrie 2022 pentru aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”.

Platforma de Participare a Cancelariei de Stat

- 2022a Anunț privind inițierea elaborării proiectului hotărârii de guvern cu privire la aprobarea Programului național de stimulare a veniturilor și facilitare a (re)integrării cetățenilor Republicii Moldova implicați în procesul de migrație pentru anii 2022-2026.
- 2022b Anunț privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025.
- 2023 Anunț privind consultarea publică a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Programului de accelerare a egalității de gen în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 și Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia.

Poliția Republicii Moldova

- 2016 Strategia și Planul de acțiuni pentru anii 2016-2020.
- 2017 Cursuri de instruire pentru angajații MAI în domeniul promovării egalității de gen.
- 2018 Formarea continuă a polițiștilor în domeniul egalității de gen, una din prevederile Acordului de finanțare cu UE pentru reforma Poliției.
- 2019 Egalitatea de gen – o nouă dimensiune instituțională studiată de polițiști aflați la cursurile de pregătire managerială.
- f.d. Polițiști informați în domeniul non-discriminării, egalității de gen și infracțiunilor motivate de prejudecată.

Poșta Republicii Moldova

2014 Lansarea oficială a serviciului de transfer de bani între „Poșta Italiană” și ÎS „Poșta Moldovei”.

Primăria Municipiului Bălți

2016 Primăria Municipiului Bălți, „PARE 1+1” – introducerea practicilor bune de gestionare a afacerilor din statele gazdă ale migranților.

Primăria Municipiului Cahul

2019a Direcții Strategice de Dezvoltare și Plan de acțiuni al Municipiului Cahul pentru anii 2019-2025. Documentul nu este disponibil online.

2019b Viziunea, Direcțiile Strategice de Dezvoltare și Planul de acțiuni al Municipiului Cahul pentru anii 2019-2025.

2020 Memorandumul de cooperare multilaterală nr. 3.

2021 A fost convocată ședința ordinară a Consiliului Municipal Cahul. Documentul nu este disponibil online.

2022a „Planul operațional local de dezvoltare a orașului – Pol de creștere” a municipiului Cahul (2022-2027). Documentul nu este disponibil online.

2022b Strategia de dezvoltare A sectorului de tineret din raionul Cahul 2023-2028.

2022c Programul de Revitalizare Urbană a Municipiului Cahul pentru anii 2022-2025. Documentul nu este disponibil online.

2022d Cahul – Capitala Cultural-Creativă a Republicii Moldova 2022-2030.

2023 Programul SMART City Cahul (2022-2025).

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Moldova

2022 UE și PNUD susțin eforturile de incluziune socio-economică a refugiaților, în cadrul inițiativei „Primarii pentru Creștere Economică”, 5 octombrie 2022.

Serviciului Posta Moldovei al Republicii Moldova

2014 Lansarea serviciului de transfer de bani între Poșta Italiană și Poșta Moldovei.

Spitalul raional Cahul

2018 Organigrama.



ANEXE

Procesul MGI



1

Demararea procesului MGI

Primul pas al procesului este de a explica ce presupune MGI pentru funcționarii guvernamentali, pentru a asigura o completă înțelegere a proiectului și deplina participare.



2

Colectarea datelor

Al doilea pas al procesului este de a începe colectarea și analiza datelor în baza a aproximativ 90 de indicatori, ancurați în cele 6 dimensiuni ale MiGOF. Ulterior, este creat un profil de guvernare a migrației, bazat pe o analiză a constatărilor, care este prezentat funcționarilor guvernamentali.



3

Consultare interministerială

Al treilea pas al procesului este de a iniția o consultare interministerială, când toate ministerele relevante și alte părți interesate discută bunele practici și principalele domenii care ar putea fi dezvoltate în continuare, conform celor identificate în profilului preliminar al guvernării migrației, precum și prioritățile următoare. Este, de asemenea, o oportunitate pentru ei de a comenta și înainta propuneri cu privire la profilul preliminar.



4

Publicarea raportului pe Portalul Global de Date privind Migrația

După finalizarea și validarea profilurilor de guvernare a migrației de către funcționarii guvernamentali, acestea sunt publicate pe [Portalul Global de Date privind Migrația](#) și plasate pe platforma [Publicațiile OIM](#).



www.migrationdataportal.org/mgi

#migrationgovernance

 @IOM

 @UNmigration

 @UNmigration

 MGI@iom.int